

Primăria Municipiului Oradea

Direcția Economică

Serv. Evidență Active Delegări de Gestiune și Dat. Publică

Piața Unirii, nr. 1
410 100, Oradea
Tel. +40 0259-437 000
Fax. +40 0259-437 544
E-mail:
primarie@oradea.ro

DIVERSE
349

Nr. 173.734 din 24.04.2023

INFORMARE

**în vederea însușirii de către Consiliul Local a constatarilor Curții de Conturi legate de UAT
Municipiul Oradea și entitățile subordonate acestuia cuprinse în
Raportul referitor la finanțele publice locale pe anul 2021 la nivelul județului Bihor**

În conformitate cu prevederile art. 38, alin. (2) din Legea nr. 94/1992 *privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, cu modificările și completările ulterioare, acestei instituții îi revine obligația întocmirii unor rapoarte anuale referitoare la finanțele publice locale și înaintarea acestora autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale.

Astfel, prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 47/09.02.2023 au fost aprobate *Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2021*, întocmite la nivelul județelor.

Prin adresa nr. 26607/28.03.2023 înregistrată la Primăria Municipiului Oradea cu nr. 147.853/30.03.2023 Camera de Conturi Bihor a înaintat Primăriei Municipiului Oradea mapa de prezentare în format electronic (stick de memorie) a *Raportului referitor la finanțele publice locale ale județului Bihor pentru anul 2021* (Anexa nr. 1).

Raportul conține sinteza constatărilor rezultate în urma acțiunilor de control și audit efectuate de Camera de Conturi Bihor, pentru exercițiul financiar 2021 și se aduce la cunoștința Consiliului Local.

Conform art. 22 din Legea nr. 94/1992, Curtea de Conturi își desfășoară atribuțiile specifice asupra următoarelor domenii:

- a) formarea și utilizarea resurselor bugetului de stat, ale bugetului asigurărilor sociale de stat și ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale, precum și mișcarea fondurilor între aceste bugete;
- b) constituirea și utilizarea celorlalte fonduri publice componente ale bugetului general consolidat;
- c) formarea și gestionarea datoriei publice și situația garanțiilor guvernamentale pentru credite interne și externe;
- d) utilizarea alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor și a altor forme de sprijin financiar din partea statului sau a unităților administrativ-teritoriale;
- e) constituirea, administrarea și utilizarea fondurilor publice de către autoritățile administrative autonome și de către instituțiile publice înființate prin lege, precum și de organisme autonome de asigurări sociale ale statului;
- f) situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale de către instituțiile publice, regiile autonome, companiile și societățile naționale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică;
- g) constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă;

h) alte domenii în care, prin lege, s-a stabilit competența Curții.

Din Raportul referitor la finanțele publice locale ale județului Bihor pe anul 2021 au fost extrase următoarele constatări referitoare la auditul financiar al contului de execuție bugetară și a bilanțului contabil încheiat pe anul 2021 la Primăria Municipiului Oradea:

Valoarea prejudiciilor constatate de către Curtea de Conturi în urma controlului efectuat la instituțiile publice ordonatori de credite din bugetul local este de **234 mii lei** și reprezintă **0,01 %** din bugetul consolidat al municipiului Oradea pe anul 2021.

Sinteza sumelor estimate aferente abaterilor constatate

	mii lei		
	Venituri suplimentare	Prejudicii	Abateri financiar-contabile
➤ UATM ORADEA	277	234	32.275
1. UATM ORADEA - activitatea proprie	277	191	32.275
2. Grădinița cu program prelungit nr. 54 Oradea	-	43	-
3. Colegiul Economic Partenie Cosma Oradea	-	-	-
TOTAL SUME	277	234	32.275

Constatările din Raportul de Audit financiar al contului de execuție bugetară și al bilanțului contabil încheiat pe anul 2021 și modul de rezolvare sunt următoarele:

- La nivelul Municipiului Oradea- activitatea proprie:

- mii lei -

Obiectivele urmărite	Explicații privind abaterea	Suma	Mod/Stadiu de rezolvare
Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	1. Nerespectarea prevederilor legale referitoare la înregistrarea în evidența contabilă a bunurilor de natura investițiilor finalizate și recepționate.	27.590	În urma verificărilor au fost confirmate ca fiind finalizate un număr de 50 de lucrări de investiții, care au fost operate din contul 231 „Investiții în curs”, ca și lucrări încheiate și ulterior predate în vederea înregistrării pe conturi de active fixe corespunzătoare. În prezent, în cadrul contului 231 „Investiții în curs”, au rămas lucrările în curs de execuție, lucrări pentru care serviciul contabilitate colaborează permanent cu serviciile de specialitate, în vederea predării de către acestea a documentațiilor de finalizare a lucrărilor specifice, conform cu datele, cerințele și regulile stabilite în acest sens. De asemenea, a fost elaborată Procedura Operațională nr. 217

	2.Neînregistrarea, neurmărirea și nerecuperarea creanțelor rezultate din contribuția municipiului Oradea la acoperirea costurilor lucrărilor de protejare și de intervenții asupra imobilelor situate în Ansamblul Istoric Urban.	4.069	<i>privind evidența contabilă a obiectivelor de investiții și circuitul documentelor aferente până la înregistrarea acestora în categoria activelor fixe corporale.</i> În vederea realizării unui mod cât mai exact și mai facil de stabilire, înregistrare și urmărire a recuperării creanțelor rezultate din contribuția municipiului Oradea la acoperirea cheltuielilor ocazionate de executarea lucrărilor de protejare și de intervenții asupra imobilelor situate în Ansamblul Urban-Centrul Istoric Oradea, prin Comisia de coordonare s-au luat următoarele măsuri : - încărcarea de către Fundația de Protejare a Monumentelor Istorice a tuturor imobilelor care au intrat în Programul Multianual de Reabilitare, a contractelor de finanțare a stadiului de reabilitare a imobilelor, a HCL-urilor de stabilire a taxelor de creanță -conducerea de către Direcția Economică și actualizarea permanentă a Situației sumelor recuperate din lucrări de reabilitare a fațadelor” din care să rezulte atât procentul sumelor de recuperat (fie prin contracte, fie impuse prin taxa de reabilitare aprobată prin HCL), precum și termenul de încasare; Taxele s-au recuperat în timpul controlului
Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele stabilite de lege	1.Nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea, în toate cazurile, a taxei pe clădiri/teren datorată de chiriași/concesionari pentru clădirile/terenurile proprietate a unității administrative- teritoriale care au fost date în chirie/concesiuune.	71	Potrivit Dispoziției Primarului nr. 3817/01.11.2016, modificată prin Dispoziția Primarului 300/20.02.2022 toate contractele de concesiune, de închiriere, de administrare sau de folosință încheiate de Direcția Patrimoniu Imobiliar și de structurile cu personalitate juridică din subordinea Consiliului Local al Municipiului Oradea cu diverse persoane juridice sau fizice pentru clădirile aflate în proprietatea publică sau privată a Municipiului Oradea se

	2. Menținerea nejustificată în evidența separată a obligațiilor fiscale ale unor debitori declarați în stare de insolvabilitate deși aceștia au dobândit venituri urmăribile, declarate organelor fiscale. 3. Acordarea eronată a scutirilor la plata impozitului pe clădiri pentru imobilul din Parcul Traian nr. 1 reabilitat în cadrul Programului Multianual de reabilitare a fațadelor clădirilor situate în ansamblul urban- centru istoric Oradea în baza Legii nr. 153/2011. 4. Calcularea eronată a impozitului în cazul clădirilor care au beneficiat de lucrări de reabilitare termică sau de reabilitare a fațadelor ca urmare a creșterii valorii impozabile respective.	257	comunică Serviciului Impunere Persoane Juridice respectiv Serviciului Persoane Fizice, în vederea stabilirii taxelor aferente (cf. Art. 107 / Legea 207 din 2015- Cod de pr. Fiscală). În urma extinderii verificării tuturor suprafețelor de teren din domeniul public și privat al unității administrativ-teritoriale concesionate, închiriate, date în administrare sau folosință persoanelor juridice sau fizice, pentru identificarea tuturor cazurilor de nedeclarare de către contribuabili a taxei pe teren datorate, nu s-au mai identificat alte cazuri. Abaterea constatată a fost remediată în timpul controlului, nefiind necesare alte măsuri. Comisia a stabilit acordarea de scutiri pentru plata impozitului pentru clădiri monumente istorice, astfel că recuperarea se impune doar pentru clădirile care nu intră în categoria monumentelor istorice Pentru acestea din urmă s-au calculat impozitele și majorările de întârziere datorate cu înregistrarea în evidența contabilă și fiscală a acestora, înștiințarea proprietarilor asupra stabilirii retroactive a acestor sume fiind realizată de către Direcția Economică. În urma comunicării valorilor finale ale clădirilor defalcate pe proprietarii imobilelor- persoane juridice și fizice- care au avut investiții finalizate și recepționate prin Programul multianual pentru realizarea lucrărilor de protejare și intervenție asupra clădirilor cu valoare cultural arhitecturală situate în "Ansamblul Urban – Centrul Istoric Oradea,, s-a verificat modul de calcul al

			impozitului pe clădiri. În cazul identificat persoana juridică a depus o nouă declarație pentru stabilirea noii valori de impozitare (după realizarea lucrărilor de modernizare, fiind însă scutită de plata acestuia în baza Regulamentului privind stabilirea condițiilor de acordare a facilității fiscale de scutire a impozitului/ taxei pe clădiri/ terenuri aferente monumentelor istorice sau imobile situate în zone construite protejate clasificate pe lista monumentelor istorice aprobate de Ministerul Culturii și aprobate prin Hotărâre de Consiliu Local. Referitor la celelalte societăți verificate, costul lucrărilor de reamenajare/ reabilitare au fost sub pragul de 25 % din valoarea imobilului/ spațiului iar potrivit dispozițiilor legale nu necesită rectificarea valorii impozabile. În cazul persoanelor fizice, în urma verificărilor efectuate s-au constatat situații în care clădirile sunt în perioada de valabilitate a scutirii, au valoarea lucrărilor mai mică de 25 % din valoare impozabilă, au valoarea din contractul de vânzare – cumpărare cu / fără raport de evaluare sau sunt fără proces-verbal de recepție la terminarea lucrărilor de reabilitare.
	5.Stabilirea eronată a impozitului datorat pe terenul intravilan cu destinația de folosință curți construcții. 6. Stabilirea eronată a impozitului datorat pe clădirile nerezidențiale utilizate pentru activități agricole.	60 10	Abaterea a fost remediata în timpul controlului Erorile constatate au fost corectate și operațiunile contabile efectuate.
Calitatea gestiunii economico-financiare	1.Efectuarea de plăți pentru lucrări de investiții decontate pe bază de documente justificative care nu reflect realitatea, respective acceptarea la plată și decontarea unor situații de lucrări care conțin cantități de lucrări mai mari decât cele real executate.	38	Abaterea constatată a fost remediată în timpul controlului. În urma extinderii verificării realității și legalității situațiilor de lucrări plătite în anul 2021 pentru toate obiectivele de investiții, în vederea identificării lucrărilor decontate în cantități mai mari decat cele real

			executate precizăm faptul că nu au fost constatate alte sume achitate nejustificat și nelegal.
	2. Decontarea către executanții lucrărilor de investiții a taxei pentru depozitare deșeuri la halda ECO Oradea fără certificarea cantităților transportate cu documentele justificative impuse de prevederile legale în vigoare.	55	Abaterea constatată a fost remediată în timpul controlului. În urma extinderii verificării realității și legalității situațiilor de lucrări plătite în anul 2021 pentru toate obiectivele de investiții nu au fost identificate situații pentru care să fie decontată „taxa pentru depozitare deșeuri la halda ECO Oradea” fără certificarea cantităților transportate cu documente justificative impuse de prevederile legale în vigoare.
	3. Decontarea taxei de depozitare deșeuri din construcții cuprinsă în devizele de lucrări la tarife mai mari decât cele aprobate.	28	Abaterea constatată a fost remediată în timpul controlului. În urma extinderii verificării realității și legalității situațiilor de lucrări plătite în anul 2021 pentru toate obiectivele de investiții în vederea identificării cazurilor în care a fost decontată taxă de depozitare deșeuri din construcții cuprinse în devizele de lucrări la tarife mai mari decât cele aprobate, au fost identificate cheltuielile incluse în mod nejustificat în situațiile de plată transmise (taxă ecologică moloz și deșeuri din construcții la obiectivele de reabilitare a fațadelor), acestea fiind recuperate
	4. Decontarea eronată a coeficientului de ajustare aplicat asupra valorii solicitate la plată pentru obiectivul de investiții „Achiziția unor lucrări în vederea finalizării investiției – Reparații capital Bazin Olimpic Oradea”.	70	Abaterea constatată a fost remediată în timpul controlului. În urma efectuării extinderii verificării modului de aplicare a coeficientului de ajustare a situațiilor de lucrări plătite în anul 2021 pentru toate obiectivele de investiții nu au fost constatate sume achitate nejustificat și nelegal.
	5. Nerespectarea prevederilor legale cu privire la procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de		Serviciul de achiziții publice și Serviciul Monitorizare Servicii Publice din cadrul Direcției Tehnice a luat act și asigură respectarea cadrului

	participare pentru atribuirea contractului de achiziție publică a serviciului public de salubritate pentru prestarea activității de dezinsecție, deratizare și tratamente fitosanitare în Municipiul Oradea pentru perioada 24.06.2021-24.12.2021. 6.Abateri referitoare la derularea procedurii de achiziție publică și la administrarea contractului de lucrări încheiat pentru proiectarea și execuția lucrărilor de „Reamenajare Grădina Publică Dealul Ciuperca”. 7.Neonstituirea fondului de risc pentru acoperirea riscurilor financiare care deurg din garantarea împrumutului contractat de S.C. Administrația Domeniului Public S.A. Oradea. 8. Nerespectarea cadrului legal privind darea în administrare a unor bunuri ce aparțin domeniului public sau privat al municipiului Oradea și nerealizarea integrala a veniturilor cuvenite bugetului local din taxa de administrare datorată de către Asociația pentru		legal privind procedurile utilizate în vederea atribuirii contractelor de achiziție publică cu respectarea prevederilor legale în vigoare. Referitor la lucrările pentru proiectarea / execuția lucrărilor de „Reamenajare Grădina Publică Dealul Ciuperca”- instalații electrice și amenajare peisagistică învedereăm următoarele: În urma verificărilor s-a constatat că suma de 18.537,45 lei reprezentând lucrări de manoperă a fost achitată în plus. Astfel, au fost recuperate de la societatea GAVELLA S.R.L., atât suma de 18.537,45 lei cât și penalitățile de întârziere calculate pentru perioada 27.12.2022 – 30.01.2023 în valoare de 2.595,24 lei, conform extraselor de cont din data de 30.01.2023 și 31.01.2023. Referitor la lucrările de amenajare peisagistică, regăsite ca sortimente și cantități în proiect și în oferta executantului (lucrări care la data auditului nu erau finalizate) se vor cuprinde în recepția lucrărilor. De asemenea, în urma verificării tuturor situațiilor de lucrări, nu au fost identificate alte abateri la decontarea cheltuielilor efectuate. Abaterea constatată a fost remediată în timpul controlului. Prin H.C.L. nr. 606/28.07.2022 s-a aprobat încetarea contractului de administrare nr. 316934/01.07.2021 încheiat între Municipiul Oradea și APTOR și s-a aprobat încheierea contractului de în folosință gratuită nr.337812/ 30.09.2022.
317			
2			
136			

	Promovarea Turismului din Oradea și Regiune. 9. Neconstituirea, în toate cazurile, a garanțiilor stabilite în contractile de concesiune/închiriere încheiate.	40 De asemenea, prin H.C.L. 605/28.07.2022 s-a aprobat încheierea contractului de parteneriat privind punerea în valoare a patrimoniului imobil și mobil aparținând și aflat în administrarea Municipiului Oradea (nr.306034/01.09.2022) și a încetat contractul de administrare nr. 319.536 din 02.07.2021 încheiat cu Fundația de Protejare a Monumentelor Istorice din Județul Bihor. La recomandarea auditorilor publici externi s-a efectuat la APTOR o misiune de audit intern având ca temă <i>"Verificarea realității veniturilor din taxa de administrare datorată de către Asociația pentru Promovarea Turismului în Oradea și în Regiune (APTOR) în baza contractului de administrare nr 316934/01.07.2021"</i> prin care s-a urmărit activitatea realizată de APTOR cu privire la realitatea și legalitatea sumelor facturate chiriașilor /comodatarilor și încasarea acestora la termenele scadente. Au fost identificate următoarele neconformități: • stabilirea eronată a cuantumului chiriilor facturate în perioada 01.04.2022-30.09.2022 (diferențe în valoare totală de 26.184,62 lei, valoarea totală facturată fiind de 27.395,71 lei, iar cea datorată de 53.580,33 lei). În perioada derulării misiunii de audit s-au emis de către Primăria Municipiului Oradea facturile pentru diferențele constatate privind cuantumul chiriilor datorate. • Necalcularea majorărilor de întârziere datorate pentru neplata la termen a chiriilor și utilităților pentru facturile încasate de APTOR în perioada 01.04.2022-30.09.2022: (diferențe în valoare totală de de 1.506,78 lei). S-au emis notificările privind diferențele de majorări de întârziere datorate de chiriași.

	10.Efectuarea de plăți pentru lucrarea de investiții „Design interior Grădiniță și Creșă Parc Industrial” în cuantum mai mare decât cel real și legal datorat la Grădinița cu program prelungit nr. 54 Oradea.	43	Pentru recuperarea sumelor în perioada derulării misiunii de audit s-au emis facturi de corecție. Abaterea constatată a fost remediată în timpul controlului. În cadrul extinderii verificării tuturor contractelor de concesiune aflate în derulare la data de 31.12.2021, în cazul cărora garanția nu a fost constituită s-au identificat trei contracte de concesiune pentru care s-au luat măsuri privind constituirea garanției. Sumele cu titlu de garanție au fost recuperate conform documentelor justificative. S-a procedat la înregistrarea în evidența contabilă, sintetică și analitică a operațiunilor economico-financiare referitoare la recuperarea prejudiciului actualizat evidențiate prin nota contabilă nr. 44 /4.10.2022

PRIMAR
Florin Birta

DIRECTOR EXECUTIV
Eduard Florea

DIRECTOR EXECUTIV ADJ.
Simona Vlad

CAMERA DE CONTURI
BIHOR

RAPORT PRIVIND FINANȚELE PUBLICE LOCALE PE ANUL 2021 la nivelul județului Bihor

I. Prezentare generală

1. Sfera și competențele de activitate

Curtea de Conturi urmărește promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea performantă a resurselor publice în scopul consolidării managementului financiar în România și raportează Parlamentului despre modul în care au fost utilizate resursele publice în exercițiul bugetar expirat. Independența Curții de Conturi se manifestă față de autoritățile, instituțiile și organismele pe care le verifică.

Activitatea de audit desfășurată de Curtea de Conturi se concentrează pe formarea și utilizarea corectă și eficace a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, evaluarea modului de implementare a controlului intern managerial, consolidarea bunei gestiuni financiare, executarea corespunzătoare a activităților administrative, precum și pe informarea autorităților publice și a publicului larg prin întocmirea și furnizarea de rapoarte obiective.

Prin rapoartele întocmite, Curtea de Conturi a României are în vedere îmbunătățirea continuă a mecanismelor de control și audit public extern, sprijinind Parlamentul în realizarea atribuțiilor sale constituționale. În același timp asigură informații privind utilizarea și administrarea resurselor financiare ale statului și ale sectorului public în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate, contribuie la îmbunătățirea managementului financiar, promovează răspunderea și transparența activității de gestionare a fondurilor publice, urmărește creșterea gradului de implementare a legislației în domeniul cheltuirii banului public și dezvoltarea unui nivel ridicat de profesionalism, astfel încât auditul public extern din România să se înscrie pe linia bunei practici europene și internaționale.

Unitățile administrativ-teritoriale au un rol important în sistemul administrației publice, prin amploarea, complexitatea și natura activităților desfășurate la nivel local în vederea realizării funcțiilor ce le revin, motiv pentru care consolidarea credibilității situațiilor financiare constituie un obiectiv important al managementului financiar public.

În acest context, acțiunile de audit la nivelul unităților administrativ-teritoriale oferă o imagine a provocărilor cu care se confruntă autoritățile administrației publice locale în ceea ce privește elaborarea și fundamentarea proiectului de buget, realizarea veniturilor, angajarea și utilizarea creditelor bugetare pe baza bunei gestiuni financiare, organizarea și ținerea la zi a contabilității, prezentarea la termen a situațiilor financiare privind situația patrimoniului aflat în administrare și

privind execuția bugetară, întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil acestora, organizarea sistemului de monitorizare a programului de achiziții publice și a programului de lucrări de investiții publice, organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului, organizarea, implementarea și menținerea unui sistem de control intern corespunzător, monitorizarea performanțelor financiare și nefinanciare ale entităților aflate în subordine/coordonare/sub autoritate.

Prin rapoartele întocmite, Curtea de Conturi a României are în vedere îmbunătățirea continuă a mecanismelor de control și audit public extern, sprijinind Parlamentul în realizarea atribuțiilor sale constituționale. În același timp asigură informații privind utilizarea și administrarea resurselor financiare ale statului și ale sectorului public în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate, contribuie la îmbunătățirea managementului financiar, promovează răspunderea și transparența activității de gestionare a fondurilor publice, urmărește creșterea gradului de implementare a legislației în domeniul cheltuirii banului public și dezvoltarea unui nivel ridicat de profesionalism, astfel încât auditul public extern din România să se înscrie pe linia bunei practici europene și internaționale.

Curtea de Conturi efectuează trei tipuri de audit public extern, respectiv:

- audit financiar – verifică dacă situațiile financiare sunt prezentate, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil, dacă oferă o imagine fidelă și corectă, dacă sunt complete, reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare, furnizându-se o opinie în acest sens;

- audit al performanței – evaluează independent modul în care o entitate, un program, un proiect, un proces, o activitate sau o operațiune funcționează din punct de vedere al economicității, eficienței și eficacității;

- audit de conformitate – verifică dacă modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și dacă execuția bugetului de venituri și cheltuieli al entității verificate sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și dacă acestea respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

În vederea realizării obiectivelor strategice, misiunea Curții de Conturi constă în:

- exercitarea funcției de control asupra modului de formare, de administrare și de întreținere a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public;

- furnizarea de servicii de calitate în domeniul controlului și auditului public extern, în vederea obținerii de informații reale și obiective privind legalitatea, eficiența și transparența utilizării fondurilor publice și a celor reprezentând finanțări externe;

- promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în activitățile specifice desfășurate în legătură cu fondurile publice;

- perfecționarea mecanismelor de control și audit public extern în sensul adaptării la cadrul legislativ și armonizării cu standardele internaționale general acceptate;

- urmărirea implementării și respectării legislației în domeniul cheltuirii banului public;

- promovarea unui grad înalt de profesionalism.

Camera de Conturi Bihor, prin exercitarea funcției de control/audit a urmărit identificarea principalelor deficiențe în gestionarea fondurilor publice la nivelul unităților administrativ-teritoriale și stabilirea măsurilor de eliminare a acestora, creșterea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice, respectarea disciplinei financiar-fiscale, dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și eficacitatea asocierii în participațiune, concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică, în esență gestionarea solidă și performantă a banilor publici.

Concomitent, s-a urmărit ca prin măsurile stabilite în sarcina entităților publice supuse acțiunilor de control/audit, să se asigure maximizarea impactului cu privire la creșterea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice, precum și respectarea disciplinei

financiar-contabile și fiscale, în vederea consolidării capacității instituționale a Curții de Conturi, în concordanță cu cerințele standardelor internaționale de audit și a celor mai bune practici în acest domeniu.

Rezultatele activității Camerei de Conturi Bihor sunt prezentate în raportul anual referitor la finanțele publice locale. Prezentul „Raport privind finanțele publice locale pe anul 2021 la nivelul județului Bihor”, întocmit în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (3) și art. 38 alin. (2) și art. 40 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, este destinat utilizatorilor interesați cu privire la modul în care se utilizează banul public, autorităților administrației publice locale, mass mediei, publicului larg etc. și reprezintă o sinteză a constatărilor și concluziilor, rezultate ca urmare a acțiunilor de control/audit desfășurate, precum și a recomandărilor/măsurilor dispuse pentru înlăturarea neregulilor consemnate în actele de control/audit întocmite.

Raportul cuprinde date și informații care oferă o imagine de ansamblu asupra activității desfășurate de către Camera de Conturi Bihor în anul 2022 privitor la finanțele publice locale, reliefând contribuția adusă pentru consolidarea managementului financiar.

2. Domeniul supus auditării

Activitatea unităților administrativ-teritoriale și a instituțiilor publice din subordinea acestora reprezintă o componentă importantă a administrației publice din România atât ca volum, dar și ca tipologie de funcționare și de administrare a resurselor publice, care se desfășoară, potrivit Legii finanțelor publice locale nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare, în baza bugetelor de venituri și cheltuieli, bugete ce sunt supuse analizei și aprobării atât conducerii executive, cât și autorității deliberative ale acestora.

Bugetele locale asigură dimensionarea cheltuielilor în limitele veniturilor, fundamentarea resurselor financiare, stimularea inițiativei locale, afirmarea autonomiei locale și exercitarea controlului asupra utilizării fondurilor publice locale. În esență, bugetele locale reprezintă principalul instrument al autorităților administrației publice locale în vederea fundamentării priorităților și opțiunilor de finanțare a acțiunilor economice, sociale, culturale și a serviciilor publice în conformitate cu strategiile de dezvoltare economico-socială ale unităților administrativ-teritoriale.

Misiunile de audit efectuate în anul 2022 la nivelul unităților administrativ-teritoriale au avut ca obiectiv auditarea conturilor de execuție aferente anului 2021 ale bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și al județului, ale bugetelor instituțiilor publice din subordinea acestora, în vederea asigurării că acestea:

- sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, în sensul că situațiile financiare auditate nu conțin denaturări semnificative,

- modul de administrare al patrimoniului public și privat al unităților administrativ teritoriale precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile stabilite.

Etapă determinantă a activității bugetare la nivel local, execuția bugetelor locale presupune derularea fluxurilor bugetare privind realizarea veniturilor și efectuarea cheltuielilor prevăzute în buget, în limita sumelor aprobate ce se pun la dispoziția beneficiarilor de credite bugetare. O analiză a veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale, pe total și pe surse de venituri și categorii de cheltuieli, oferă informații importante referitoare la nivelul de dezvoltare locală și autonomia comunității.

Finanțele publice locale reprezintă, în esență, totalitatea relațiilor sociale de natură economică – în expresie bănească – ce apar în procesul realizării și repartizării, în formă bănească, a resurselor necesare autorităților publice locale pentru îndeplinirea funcțiilor și sarcinilor sale.

În mod special, finanțele publice locale sunt legate de noțiunea banului public și urmăresc satisfacerea unor nevoi ale comunităților locale privind: învățământul, sănătatea, cultura, asistența socială, serviciile publice generale, serviciile de dezvoltare publică, etc., care nu ar putea fi îndeplinite pe alte căi sau cu alte mijloace. Integrarea eficientă și operativă a finanțelor publice în viața

economică a unităților administrativ-teritoriale, în sensul satisfacerii unor nevoi socio-economice, repartizarea veniturilor publice pe baza unor principii și reguli echitabile (cu ajutorul impozitelor și taxelor, al alocațiilor bugetare, creditelor, împrumuturilor, etc.), realizarea unor obiective economico-financiare, poate fi îndeplinită numai prin intermediul celor mai importante funcții ale finanțelor publice, și anume: funcția de repartitie și funcția de control.

Potrivit legii privind finanțele publice locale, veniturile și cheltuielile bugetelor cumulate la nivelul unității administrativ-teritoriale alcătuiesc bugetul general centralizat al unității administrativ-teritoriale care, după consolidare, prin eliminarea transferurilor de sume dintre bugete, va reflecta dimensiunea efortului financiar public, în anul respectiv, în unitatea administrativ-teritorială, precum și starea de echilibru sau dezechilibru.

Bugetul general pe ansamblul județului Bihor, cuprinde totalitatea veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județului (bugetul propriu), bugetelor instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții din bugetele locale, bugetelor instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, bugetelor împrumuturilor externe și interne, bugetelor fondurilor externe nerambursabile precum și veniturile și cheltuielile evidențiate în afara bugetelor locale.

În conformitate cu prevederile art. 5 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, veniturile bugetelor locale se constituie din venituri proprii (formate din impozite taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri și cote defalcate din impozitul pe venit), sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete, donații și sponsorizări iar, potrivit art. 23 al aceluiași act normativ, ordonatorii de credite ai bugetelor locale, răspund de elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și de urmărirea modului de realizare a acestuia.

În anul 2021, unitățile administrativ-teritoriale și instituțiile publice din subordinea acestora, și-au desfășurat activitatea pe baza bugetelor de venituri și cheltuieli aprobate în conformitate cu prevederile Legii nr. 15/2021 a bugetului de stat pe anul 2021 și Legii nr. 273/2006 privind finanțele. Situația sintetică a execuției bugetare pe ansamblul județului, la nivelul veniturilor încasate și a cheltuielilor efectuate, se prezintă în tabelul de mai jos:

	- mii lei -		
	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent/ Deficit
1. Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și ale județului Bihor	2.357.705	2.283.643	74.062
2. Bugetele instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii	999.849	994.264	5.585
3. Bugetele creditelor externe	37.103	36.895	208
4. Bugetele creditelor interne	87.618	83.608	4.010
5. Bugetele fondurilor externe nerambursabile	904	392	512

Tabel nr. 1 – Structura execuției bugetului pe ansamblul județului Bihor pe anul 2021

Potrivit datelor prezentate în tabelul mai sus, domeniul supus auditării de către Camera de Conturi Bihor reprezintă un volum de **2.357.705 mii lei** venituri bugetare, respectiv **2.283.643 mii lei**, plăți efectuate în anul 2021.

De asemenea, se poate observa că bugetul pe ansamblul județului, respectiv bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și ale județului Bihor, bugetele instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii, bugetele creditelor externe, bugetele creditelor interne și bugetele fondurilor externe nerambursabile au înregistrat excedent, cea mai mari valoare regăsindu-se la nivelul bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și ale județului Bihor în sumă de **74.062 mii lei**.

Execuția sintetică a veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale pe anul 2020

La nivelul județului Bihor, există un număr de 102 bugete locale a căror execuție este asigurată de ordonatorii principali de credite, din care: un buget propriu al județului, 4 bugete ale municipiilor, 6 bugete ale orașelor, 91 bugete ale comunelor.

Execuția bugetară a ordonatorilor principali de credite ai județului Bihor, pe anul 2021, potrivit datelor centralizate și raportate de către Administrația Județeană a Finanțelor Publice Bihor, se prezintă astfel:

- mii lei -

	Nr. conturi execuție	Prevederi bugetare definitive	Venituri realizate		Plăți efectuate
			Venituri – total	din care: venituri proprii	
Unități administrativ-teritoriale, total din care:	102	3.301.807	2.357.705	1.142.378	2.283.643
1.1. Consiliul județean (buget propriu)	1	525.115	453.864	140.375	415.500
1.2. municipii	4	1.372.528	941.209	610.267	923.565
1.3. orașe	6	237.252	114.240	49.721	120.399
1.4. comune	91	1.166.912	848.392	342.015	824.179

Tabel nr. 2 – Execuția bugetară a ordonatorilor de credite pe anul 2021

Față de prevederile bugetare anuale definitive la venituri care au fost de **3.301.807 mii lei**, încasările realizate au fost de **2.357.705 mii lei**, ceea ce reprezintă doar 71,41% din prevederi.

Atât per ansamblu cât și nivelul tuturor categoriilor de unități administrativ-teritoriale, plățile efectuate au fost sub nivelul veniturilor realizate.

Analizând ponderea veniturilor proprii în totalul veniturilor realizate, aceasta este de 44,45% pe ansamblul unităților administrativ-teritoriale și exprimă gradul de autonomie financiară al acestora. În cazul municipiilor s-a realizat cel mai ridicat grad de autonomie financiară, peste media realizată pe ansamblul unităților administrativ-teritoriale, respectiv 64,84%.

1. Veniturile bugetelor locale

Bugetele locale sunt instrumente de planificare și conducere a activității financiare a unităților administrativ-teritoriale care au personalitate juridică (comună, oraș, municipiu, județ).

Structura bugetelor locale evidențiază: gradul de autonomie a administrației locale față de puterea centrală și legăturile existente între diferitele administrații teritoriale, fluxurile formării veniturilor și efectuării cheltuielilor administrațiilor locale, modalitatea de finanțare a cheltuielilor pe destinații și de acoperire a deficitelor.

Conform clasificărilor economice și funcționale, folosite în raportările statistice internaționale, structura veniturilor și a cheltuielilor bugetelor locale este comună cu cea a bugetului de stat (central) și se prezintă astfel:

1. Veniturile proprii ale bugetelor locale, reglementate prin legea privind finanțele publice și legea privind finanțele publice locale și cuprind: impozitele, taxele și vărsămintele de venituri cuvenite de la agenți economici și instituții publice de importanță locală, impozitele și taxele locale (de la populație sau de la persoanele juridice);

2. Venituri atribuite, respectiv sumele defalcate din anumite venituri cuvenite, potrivit legii, bugetului de stat;

3. Transferuri acordate de la bugetul de stat pentru finanțarea unor obiective de interes național, dar care sunt organizate și controlate eficient de către organele locale (cum sunt acțiunile de protecție socială, unele investiții etc.);

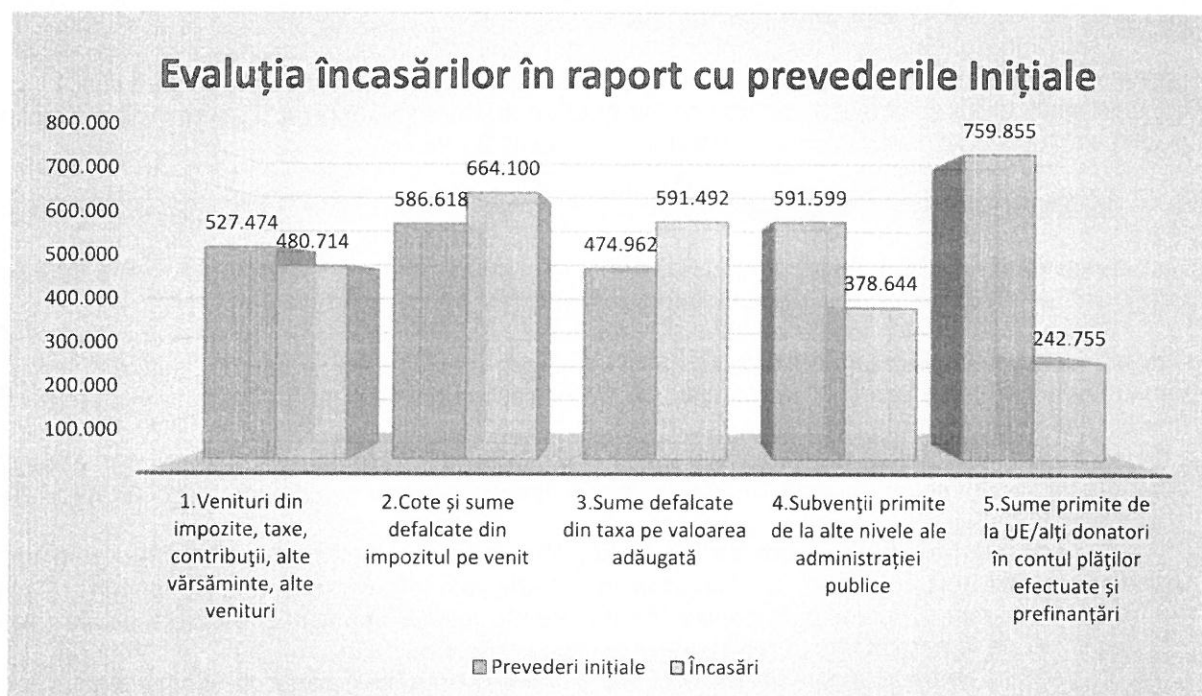
4. Împrumuturile contractate pe piața financiară internă sau externă, fie direct, în numele organelor administrației publice locale, fie garantate de către Guvern.

Principalelor categorii de venituri, realizate în anul 2021 de către unitățile administrativ-teritoriale din județul Bihor, se prezintă în tabelul și graficele de mai jos:

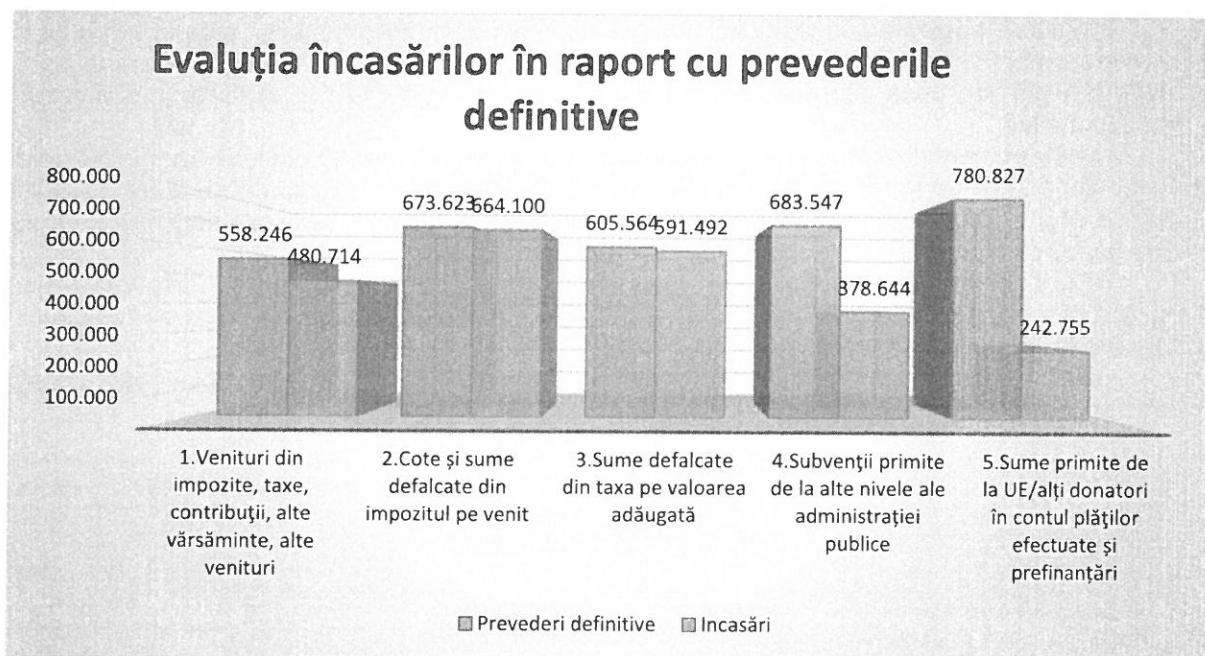
- mii lei -

	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Încasări	% încasări din prevederi inițiale	% încasări din prevederi definitive
1.Venituri din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri	527.474	558.246	480.714	91,14 %	86,11 %
2.Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	586.618	673.623	664.100	113,21 %	98,59 %
3.Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	474.962	605.564	591.492	124,53 %	97,68 %
4.Subvenții primite de la alte nivele ale administrației publice	591.599	683.547	378.644	64,00 %	55,39 %
5.Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	759.855	780.827	242.755	31,95 %	31,09 %
VENITURI - TOTAL (1+2+3+4+5)	2.940.508	3.301.807	2.357.705	80,18 %	71,41 %

Tabel nr. 3 – Execuția veniturilor bugetelor locale pe anul 2021

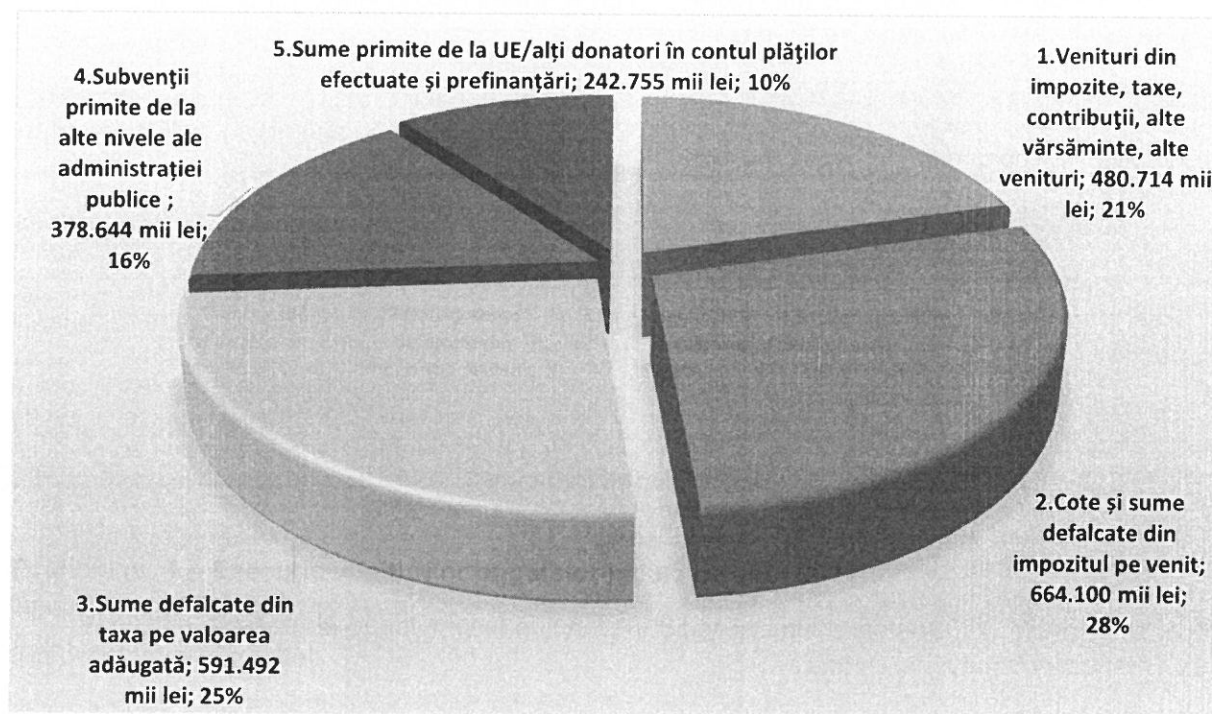

Graficul nr. 1 – Execuția veniturilor bugetelor locale pe anul 2021

Veniturile încasate la bugetul local al județului Bihor în anul bugetar 2021, în structură, sunt reprezentate grafic astfel:

Graficul nr. 2 – Structura și ponderea veniturilor bugetului local în anul 2021

Din datele prezentate în tabelul și graficele de mai sus, rezultă faptul că prevederile bugetare anuale definitive la venituri au fost de **3.301.807 mii lei**, față de care încasările realizate au fost de **2.357.705 mii lei**, ceea ce reprezentând o realizare doar de 71,41%, adică o nerealizare de **944.102mii lei**.

Gradul de nerealizare pe total se datorează în cea mai mare parte unei previzionări nerealiste a sumelor primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate, gradul de realizare a acestora fiind de 31,09% precum și a subvențiilor primite de la bugetul de stat și de la alte administrații, pentru care gradul de realizare este 55,39 % din estimările prognozate.

Prevederile bugetare definitive la veniturile din impozite, taxe, contribuții, alte venituri s-au realizat în proporție de 86,11%, iar la indicatorul sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată se constată un grad de încasare de 98,59%.

Gradul de colectare a veniturilor proprii ale bugetelor locale pe ansamblul județului și pe categorii de bugete, se prezintă astfel:

- mii lei -

	Venituri proprii		% încasări din prevederi definitive
	Prevederi bugetare anuale definitive	Încasări realizate	
TOTAL BUGETE, din care:	1.228.591	1.142.378	92,98%
1. Consiliul Județean (buget propriu)	143.397	140.375	97,89%
2. Municipii	629.955	610.267	96,87%
3. Orașe	53.287	49.721	93,31%
4. Comune	401.952	342.015	85,09%

Tabel nr. 4 - Gradul de colectare a veniturilor proprii ale bugetelor locale

Se poate observa că veniturile proprii realizate, comparativ cu prevederile definitive înscrise în bugetele locale, procentual, se situează între 85,09% (la comune) și 97,89% (la județ).

În cifre absolute, pe total bugete, nerealizare la veniturile proprii este de 86.213 mii lei, din care, cea mai mare valoare se regăsește în cazul bugetelor comunelor (59.937 mii lei, respectiv 69,52%) existând rezerve pentru o previzionare mai performantă a veniturilor care sunt stabilite, urmărite și încasate prin compartimentele proprii ale unităților administrativ-teritoriale.

2. Cheltuielile bugetelor locale

Cheltuiala publică este etapa următoare constituirii fondurilor publice și se referă la distribuirea acestor resurse financiare pe diferite destinații pentru acoperirea necesităților publice de bunuri și servicii considerate prioritare în fiecare perioadă.

Cheltuielile publice exprimă relațiile economico-sociale în expresie bănească care se manifestă între stat pe de-o parte și persoane fizice și juridice pe de altă parte, cu ocazia repartizării și utilizării resurselor financiare ale statului în scopul îndeplinirii funcțiilor acestuia și se manifestă sub forma plăților efectuate de stat din resurse mobilizate pe diferite căi pentru achiziții de bunuri sau prestări de servicii necesare îndeplinirii obiectivelor politicii statului.

Cheltuielile publice locale reprezintă sumele aprobate și efectuate din bugetele locale, din bugetele instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetele locale, din bugetele instituțiilor finanțate integral din venituri proprii, din bugetele împrumuturilor externe și interne, din bugetul fondurilor externe nerambursabile, în limitele și potrivit destinațiilor stabilite prin bugetele respective, cu respectarea prevederilor legale.

Cheltuielile din bugetele locale reflectă eforturile financiare realizate de organele administrației publice locale pentru acoperirea cerințelor sociale, culturale, economice, a serviciilor de dezvoltare

publică și a altor cerințe ale locuitorilor din unitățile administrativ-teritoriale care sunt în competența autorităților administrației publice locale.

Fundamentarea, dimensionarea și repartizarea cheltuielilor bugetelor locale pe ordonatori de credite, pe destinații, respectiv pe acțiuni, activități, programe, proiecte, obiective, se efectuează în concordanță cu atribuțiile ce revin autorităților administrației publice locale iar efectuarea cheltuielilor bugetelor locale se face în strictă corelare cu posibilitățile reale de încasare a veniturilor bugetelor locale, estimate a se realiza.

La cheltuieli, prevederile bugetare inițiale au fost în sumă de **3.162.756 mii lei**, fiind ulterior modificate în urma rectificărilor bugetare, astfel încât prevederile definitive au fost în sumă de **3.532.642 mii lei**, fiind înregistrată o creștere de 369.889 lei, respectiv 11,70% față de cele inițiale.

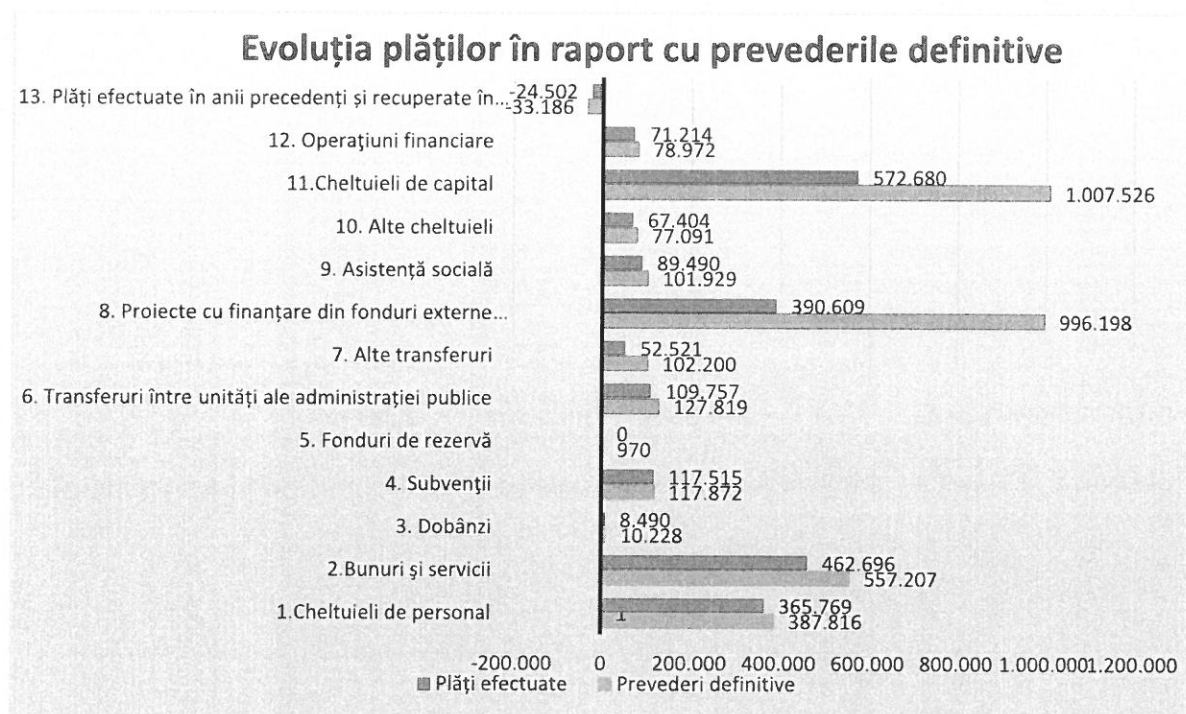
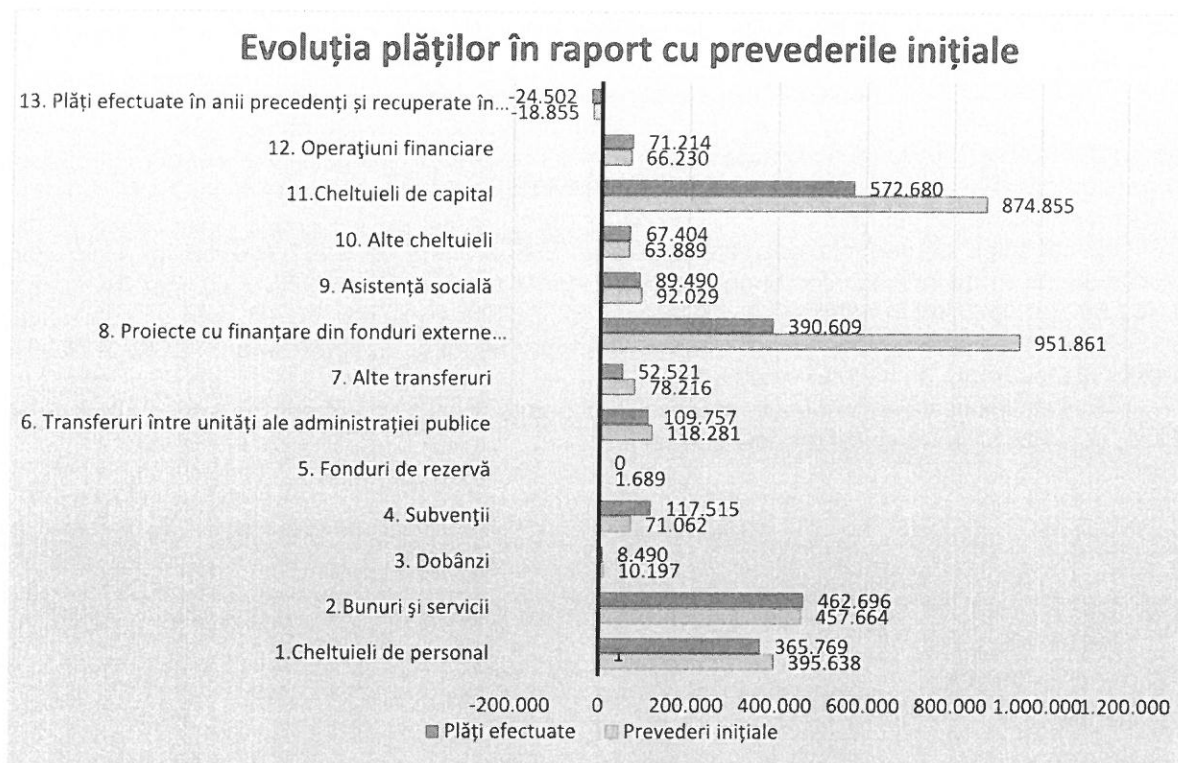
Plățile efectuate au fost în sumă de **2.283.643 mii lei**, ceea ce reprezintă un grad de realizare a execuției bugetare a cheltuielilor de 64,84 %.

Potrivit clasificăției economice, cheltuielile bugetului local pe ansamblul județului Bihor pe anul 2021, se prezintă în tabelul și graficul de mai jos:

- mii lei -

	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Plăți efectuate	% plăți din prevederi inițiale	% plăți din prevederi definitive
1. Cheltuieli de personal	395.638	387.816	365.769	92,45	94,32%
2. Bunuri și servicii	457.664	557.207	462.696	101,10	83,04%
3. Dobânzi	10.197	10.228	8.490	83,26	83,01%
4. Subvenții	71.062	117.872	117.515	165,37	99,70%
5. Fonduri de rezervă	1.689	970	0	0,00	0,00%
6. Transferuri între unități ale administrației publice	118.281	127.819	109.757	92,79	85,87%
7. Alte transferuri	78.216	102.200	52.521	67,15	51,39%
8. Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	951.861	996.198	390.609	41,04	39,21%
9. Asistență socială	92.029	101.929	89.490	97,24	87,80%
10. Alte cheltuieli	63.889	77.091	67.404	105,50	87,43%
11. Cheltuieli de capital	874.855	1.007.526	572.680	65,46	56,84%
12. Operațiuni financiare	66.230	78.972	71.214	107,53	90,18%
13. Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-18.855	-33.186	-24.502	129,95	73,83%
CHELTUIELI -TOTAL	3.162.756	3.532.642	2.283.643	72,20	64,64%

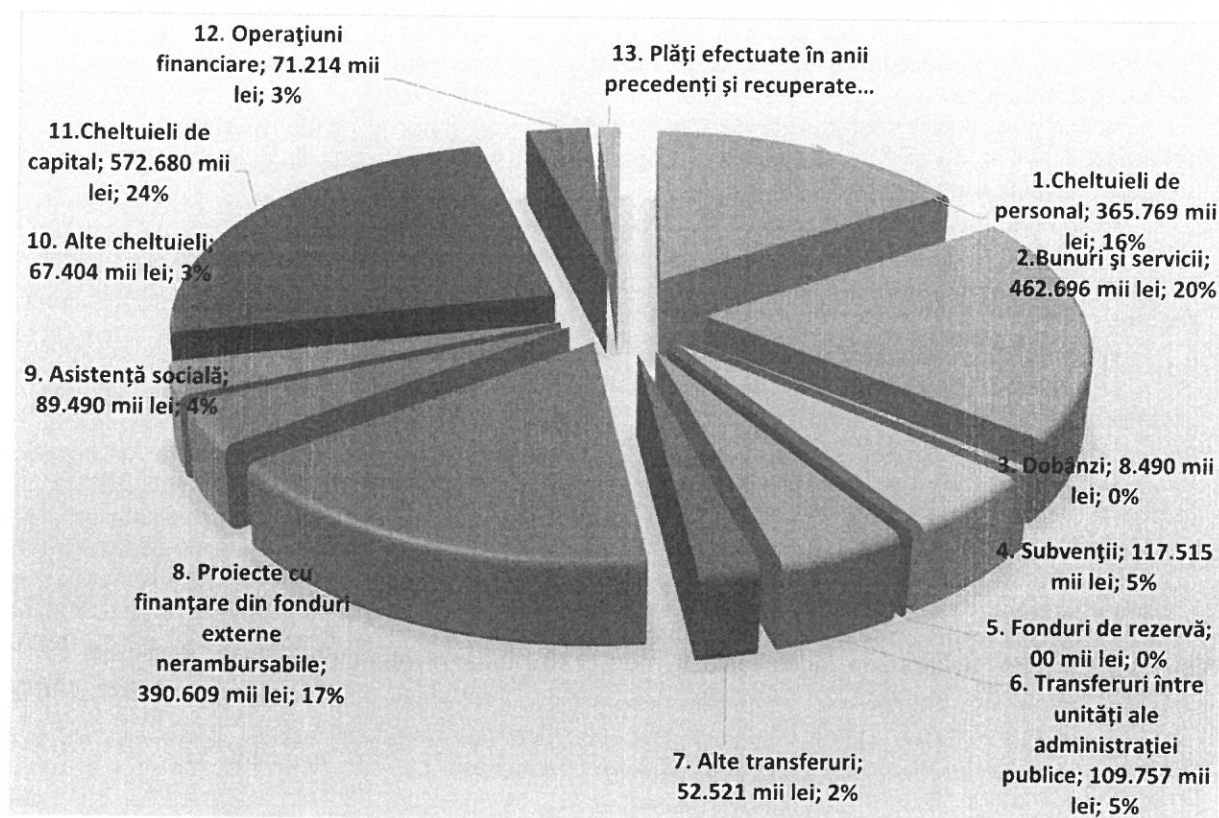
Tabel nr. 5 - Execuția cheltuielilor bugetelor locale pe anul 2021 în structura economică

Graficul nr. 3 - Execuția cheltuielilor bugetelor locale pe anul 2021 în structura economică

Structura plăților efectuate în anul 2021, potrivit clasificății economice, este reprezentată grafic, astfel:

Graficul nr. 4 – Execuția cheltuielilor bugetelor locale în structura economică (mii lei)

Față de prevederile bugetare anuale definitive, în sumă de **3.532.642 mii lei**, au fost efectuate plăți în sumă de **2.283.643 mii lei**, mai puțin cu **1.248.999 mii lei** decât volumul prevederilor.

Neefectuarea cheltuielilor bugetare se datorează în principal nerealizării integrale a investițiilor publice, astfel plățile aferente proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile și cheltuielile de capital au fost realizate doar în proporție de 39,21 % respectiv 56,84%. Această nerealizare se datorează unor disfuncții fie în fundamentarea prevederilor bugetare, fie în identificarea și implementarea proiectelor de dezvoltare finanțate din fonduri externe nerambursabile, precum și utilizarea resurselor bugetare pentru secțiunea de funcționare și nu pentru cea de dezvoltare.

Există însă și cheltuieli pentru care gradul de realizare față de prevederile definitive se situează în limite rezonabile, cum ar fi: cheltuielile cu subvențiile - 99,70%, cheltuielile de personal - 94,32%, operațiuni financiare - 90,18%, asistență socială - 87,80%, alte cheltuieli -87,43%.

II. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit desfășurate la nivelul Camerei de Conturi Bihor

1. Informații privind actele încheiate în urma acțiunilor de audit

Potrivit Legii nr. 94/1992, republicată, Curtea de Conturi decide în mod autonom asupra programului său de activitate. În contextul atribuțiilor și competențelor prevăzute de Constituție și de

legea organică de organizare și funcționare, respectiv, a strategiilor proprii de dezvoltare/comunicare elaborate în acest sens, activitatea camerei s-a desfășurat în anul 2022 în limitele competențelor stabilite de lege, pe baza programului anual, elaborat în baza metodologiilor proprii și aprobat prin hotărâre a Plenului Curții de Conturi, prin luarea în considerare a numărului de angajați de specialitate și în concordanță cu cerințele abordării cu prioritate a unor domenii și obiective de însemnătate majoră.

Acțiunile de audit desfășurate de Camera de Conturi Bihor la nivelul unităților administrativ-teritoriale au vizat, ca sferă de cuprindere, bugetele componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, respectiv:

- bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județului;
- bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii;
- bugetele împrumuturilor externe și interne contractate de autoritățile administrației publice locale;
- bugetul fondurilor externe nerambursabile.

Deosebit de aceste acțiuni, în exercitarea activității specifice au fost programate și realizate misiuni de monitorizare a implementării recomandărilor, numite și misiuni de follow-up. Toate acțiunile de audit public extern desfășurate de Camera de Conturi Bihor, au fost aduse la cunoștința entităților verificate în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 94/1992, republicată, și a prevederilor Regulamentului, iar actele de control au fost încheiate după ce în prealabil abaterile rezultate în urma acțiunilor desfășurate și recomandările formulate pentru înlăturarea fiecărei abateri au fost prezentate spre analiză și respectiv clarificare a eventualelor divergențe între constatările și recomandările auditorilor publici externi și punctele de vedere ale reprezentanților entității verificate.

Obiectivele principale ale acțiunilor de audit desfășurate de Camera de Conturi Bihor, în baza competențelor și atribuțiilor stabilite de lege, s-au concretizat, la nivel local, în verificarea formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale, precum și în verificarea administrării patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității. Pe parcursul realizării acțiunilor de audit s-a procedat, după caz, la verificarea realității aspectelor din cadrul sesizărilor adresate Curții de Conturi de către diverși avertizori.

În conformitate cu programul de activitate aprobat de Plenul Curții de Conturi a României pentru anul 2022, Camera de Conturi Bihor a planificat și realizat, la nivelul unităților administrativ-teritoriale locale, un număr de **37 acțiuni de audit financiar** (1 U.A.T.J., 2 U.A.T. municipale, 3 U.A.T. orașenești, 31 U.A.T. comunale).

Sinteza acțiunilor de audit efectuate de Camera de Conturi Bihor, precum și modul de valorificare a actelor de control încheiate, se prezintă astfel:

	Total	din care:		
		Audit financiar	Audit de conformitate	Audit al performanței
1.Număr acțiuni desfășurate	37	37	0	0
2.Certificate de conformitate	0	0	0	0
3.Rapoarte de control/audit	37	37	0	0
4.Procese-verbale de constatare	37	37	0	0
5.Note de constatare	51	43	0	0
6.Decizii emise	27	27	0	0
7.Măsurile dispuse prin decizii	301	301	0	0

Tabel nr. 6 – Situația actelor de control/audit și de valorificare a constatărilor

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite un număr **de 117 acte de audit**, după cum urmează:

- **37 procese-verbale de constatare**, în care au fost consemnate erorile/abaterile de la legalitate și regularitate, precum și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului, constatate la ordonatorii principali și terțiari de credite ale căror situații financiare au fost auditate;

- **37 rapoarte de audit**, în care auditorii publici externi desemnați să auditeze conturile anuale de execuție bugetară, au exprimat opinia de audit pe baza constatărilor, concluziilor și recomandărilor formulate cu privire la:

- modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care au fost înființate entitățile verificate și cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității;

- întocmirea situațiilor financiare auditate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, cu respectarea principiilor legalității și regularității, astfel încât acestea să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitățile respective;

- eficacitatea asocierii în participațiune, concesiunii închirierii bunurilor din domeniul public și privat al municipiilor;

- **43 note de constatare** încheiate cu ocazia verificării modului de utilizare a creditelor bugetare transferate către entitățile din subordinea ordonatorilor de credite auditați, sub aspectul fundamentării și justificării sumelor solicitate, al monitorizării și controlului utilizării acestor fonduri în condiții de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate (art. 125(d) din RODAS);

De asemenea, în cursul anului 2022, pe lângă cele 37 misiuni de audit, au fost realizate și **213** acțiuni de verificare a modului în care au fost aduse la îndeplinire măsurile dispuse prin deciziile emise în anii precedenți sau în anul curent, cu termen de realizare până la data întocmirii prezentului raport, **11** acțiuni pentru verificarea realității argumentelor invocate de conducerea entității în susținerea solicitării de prelungire a termenului stabilit pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor din decizie și **5** acțiuni pentru verificarea modului de implementare a recomandărilor formulate în auditul performanței.

Urmare desfășurării acțiunilor de audit financiar **nu s-a acordat nici un certificat de conformitate**, ca urmare a faptului că situațiile financiare auditate nu au fost elaborate și prezentate în concordanță cu legile și reglementările în vigoare și nu oferă o imagine reală și fidelă sub toate aspectele semnificative.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării constatărilor consemnate în actele de control încheiate și valorificate până la data întocmirii prezentului raport, au fost emise **27 decizii**, prin care au fost dispuse **301 măsuri** care vizează:

- îndeplinirea de către conducerea entităților auditate/controlate a obligației de a stabili întinderea prejudiciului și de a dispune măsuri pentru recuperarea acestuia;
- înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală.

2. Informații privind categoriile de entități verificate la nivelul Camerei de Conturi Bihor

Entitățile de subordonare locală care intră în competența de verificare a Camerei de Conturi Bihor sunt în număr de **389**, situația entităților verificate, pe categorii, fiind prezentată în tabelul de mai jos:

Categorii de entități verificate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	Entități existente	Entități verificate	%

1.Ordonatori de credite la nivelul unităților administrativ-teritoriale, din care:	318	37	11,32
1.1.ordonatori principali de credite, din care:	102	37	36,27
- consilii județene	1	1	100,00
- municipii	4	2	50,00
- orașe	6	3	50,00
- comune	91	31	34,07
1.2. ordonatori secundari de credite	0	0	0,00
1.3. ordonatori terțieri de credite din care :	216	43	19,91
- verificați prin acțiune distinctă	x	0	x
- verificați odată cu ordonatorul principal de credite	x	43	x
2. Regii autonome de interes local	6	0	0,00
3. Societăți comerciale de interes local	61	0	0,00
4. Alte entități	4	0	0,00
TOTAL	389	37	9,51

Tabel nr. 7 – Categoriile de entități publice verificate

Potrivit datelor prezentate în tabelul de mai sus, în anul 2021 au fost efectuate acțiuni de audit la un număr de **37 entități**, ceea ce înseamnă un grad de cuprindere de **9,51 %** din totalul entităților de subordonare locală.

Din totalul de **389** entități, existente la nivelul unităților administrativ-teritoriale aflate în aria de competență, în anul 2022, Camera de Conturi Bihor a cuprins în Programul de activitate aprobat un număr total de **37** ordonatori principali de credite.

În cadrul acțiunilor de audit financiar desfășurate la ordonatorii principali de credite au fost supuse auditării și transferurile de fonduri publice către entitățile subordonate acestora, sub aspectul fundamentării și justificării sumelor solicitate, al monitorizării și controlului utilizării acestor fonduri în condiții de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate, fiind constatate nereguli în cazul a **43** de astfel de entități.

Din totalul de 37 acțiuni cuprinse în programul de activitate pe anul 2022, până la data întocmirii prezentului raport au fost finalizate un număr **27** de acțiuni, un număr de **10** acțiuni de audit financiar asupra contului de execuție bugetară se află în procedură de valorificare (U.A.T.C. Biharia, U.A.T.C. Borș, U.A.T.C. Buduslău, U.A.T.C. Ceica, U.A.T.C. Diosig, U.A.T.C.Lăzăreni, U.A.T.C. Lugașu de Jos, U.A.T.C. Sântandrei, U.A.T.C. Tileagd, U.A.T.C. Vișoara).

Situația privind volumul plăților cuprinse în acțiunile de audit programate în anul 2022 se prezintă astfel:

- mii lei -

	Volumul plăților efectuate de ordonatorii de credite aparținând administrației publice locale în anul 2021	Volumul plăților efectuate de ordonatorii de credite aparținând administrației publice locale cuprinși în acțiunile de audit financiar programate în anul 2022	%
A	1	2	3=2/1
Total județ, din care:	2.283.643	1.527.932	73,19
1.la nivelul județului	415.500	415.500	100,00

2.la nivelul municipiilor	923.565	856.166	92,70
3.la nivelul orașelor	120.399	35.704	29,65
4.la nivelul comunelor	824.179	276.325	33,53

Tabel nr. 8 - Situația privind volumul plăților cuprinse în acțiunile de audit programate

În acțiunile de audit au fost constatate abateri de la legalitate și regularitate, unele cauzatoare de prejudicii, generatoare de venituri suplimentare iar altele de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului.

3. Informații privind rezultatele acțiunilor de audit încheiate

În baza competențelor și atribuțiilor stabilite de lege, obiectivele principale urmărite în acțiunile de audit desfășurate de Camera de Conturi Bihor au fost: verificarea formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale, precum și a administrării patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Deși activitatea entităților s-a îmbunătățit ca urmare a recomandărilor formulate de auditorii publici externi, cu ocazia misiunilor de audit financiar efectuate de Camera de Conturi Bihor în anul 2022, au fost identificate situații de nerespectarea întocmai a reglementărilor legale ceea ce a condus fie la nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare, fie la producerea unor prejudicii ori la denaturarea unor date și informații din situațiile financiare.

Obiectivele misiunilor de audit au fost, în majoritatea cazurilor, mai cuprinzătoare decât obiectivul privind exprimarea unei opinii cu privire la faptul că situațiile financiare auditate au prezentat, sub toate aspectele semnificative, o imagine reală și fidelă, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil. Astfel, pe parcursul realizării misiunilor de audit financiar, echipele de audit au evaluat și deficiențele care au implicat neconformitatea cu legile și reglementările în vigoare, relevând aspecte semnificative prin context și valoare.

Structura și valoarea erorilor și a abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, prin care s-au identificat venituri suplimentare, respectiv care au determinat producerea de prejudicii se prezintă sintetic în tabelul de mai jos:

- mii lei -

	Estimări abateri constatate	Accesorii	Total estimări
1.Venituri suplimentare	4.749	338	5.087
2.Prejudicii	2.652	352	3.004
3.Abateri financiar-contabile	192.316	-	192.316
Total sume	199.717	690	200.407

Tabel nr. 9 – Structura și sumele estimate ale abaterilor constatate

Din verificările efectuate au rezultat venituri totale suplimentare estimate de **5.087 mii lei** din care accesorii în sumă de **338 mii lei** precum și prejudicii totale de **3.004 mii lei**.

În procesele-verbale de constatare întocmite s-au reținut și abateri financiar-contabile de la legalitate și regularitate, precum și cazuri de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului, cuantificate la un nivel de **192.316 mii lei**.

Abaterile constatate au făcut obiectul măsurilor transmise prin decizii în vederea înlăturării acestora, și/sau stabilirii întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora,

și/sau suspendarea aplicării măsurilor care contravin reglementărilor legale în domeniul financiar, contabil și fiscal.

Camera de Conturi Bihor a urmărit luarea tuturor măsurilor legale ce intră în competența sa, pentru încasarea veniturilor suplimentare, respectiv recuperarea prejudiciilor constatate.

De asemenea, în cadrul acțiunilor de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, a fost evaluat impactul acestora asupra activității entităților, constatându-se: îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor, îmbunătățirea activității entităților verificate, din punctul de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane, etc., obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului, etc., îmbunătățirea sistemului de control intern.

4. Sumele estimate ale abaterilor constatate la nivelul entităților verificate

	Venituri suplimentare	Prejudicii	Abateri financiar contabile
1. U.A.T.J. Bihor	2.521	126	28.111
- Activitatea proprie	2.519	74	25.697
- Centrul Școlar de Educație Incluzivă Orizont Oradea	0	0	31
- Muzeul Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal	2	3	2.038
- Centrul Școlar de Educație Incluzivă nr.1 Popești	0	7	0
- Centrul de Cultură al Județului Bihor	0	42	345
2. U.A.T.M. Oradea	277	234	32.275
- Activitatea proprie	277	191	32.275
- Grădinița cu Program Prelungit nr. 54 Oradea	0	43	0
- Colegiul Economic „Partenie Cosma” Oradea	0	0	0
3. U.A.T.M. Marghita	202	142	51.905
- Activitatea proprie	202	142	51.827
- Liceul Teoretic „Horvath Janos” Marghita	0	0	78
4. U.A.T.O. Nucet	104	38	1
- Activitatea proprie	104	20	1
- Școala Gimnazială nr. 1 Nucet	0	18	0
5. U.A.T.O. Ștei	0	59	63
- Activitatea proprie	0	59	63
- Colegiul Național „Avram Iancu” Ștei	0	0	0
- Grădinița cu program prelungit Ștei	0	0	0
6. U.A.T.O. Vașcău	224	59	168
- Activitatea proprie	224	59	156
- Școala Gimnazială „Nicolae Bogdan” Vașcău	0	0	12
7. U.A.T.C. Aștileu	2	19	328
- Activitatea proprie	2	19	320
- Școala Gimnazială nr. 1 Aștileu	0	0	8
8. U.A.T.C. Balc	4	0	1.009
- Activitatea proprie	4	0	962
- Școala Gimnazială nr. 1 Balc	0	0	47
9. U.A.T.C. Biharia*	1	213	98
- Activitatea proprie	1	213	29
- Școala Gimnazială „Gaspar Andras” Biharia	0	0	69
10. U.A.T.C. Boianu Mare	1	33	3

- Activitatea proprie	1	33	3
11. U.A.T.C. Borș*	674	253	166
- Activitatea proprie	674	253	153
- Liceul Tehnologic Agroindustrial „Tamási Áron”	0	0	13
12. U.A.T.C. Buduslău*	30	14	52
- Activitatea proprie	30	14	24
- Școala Gimnazială nr. 1 Buduslău	0	0	28
13. U.A.T.C. Căbești	0	9	205
- Activitatea proprie	0	6	205
- Școala Gimnazială nr. 1 Căbești	0	3	0
14. U.A.T.C. Câmpani	19	16	115
- Activitatea proprie	19	16	100
- Școala Gimnazială „Georgiu Popa” Câmpani	0	0	15
15. U.A.T.C. Cefa	25	4	219
- Activitatea proprie	25	4	219
- Școala Gimnazială nr. 1 Cefa	0	0	0
16. U.A.T.C. Cetariu	36	0	1.040
- Activitatea proprie	36	0	913
- Școala Gimnazială „Benedek Elek” Cetariu	0	0	127
17. U.A.T.C. Cherechiu	3	8	720
- Activitatea proprie	3	8	669
- Școala Gimnazială „Bocskay Istvan” Cherechiu	0	0	51
18. U.A.T.C. Ceica*	14	22	167
- Activitatea proprie	14	19	130
- Școala Gimnazială nr. 1 Ceica	0	3	37
19. U.A.T.C. Criștioru de Jos	0	184	363
- Activitatea proprie	0	184	363
- Școala Gimnazială nr. 1 Săliște de Vașcău	0	0	0
20. U.A.T.C. Curățele	190	150	27.749
- Activitatea proprie	190	148	27.749
- Școala Gimnazială nr. 1 Curățele	0	2	0
21. U.A.T.C. Curtuișeni	7	4	1.709
- Activitatea proprie	7	4	1.709
22. U.A.T.C. Derna	48	52	574
- Activitatea proprie	48	49	574
- Școala Gimnazială 1 Derna	0	3	0
23. U.A.T.C. Diosig*	4	116	7.247
- Activitatea proprie	4	116	7.190
- Școala Gimnazială nr. 1 Diosig	0	0	57
24. U.A.T.C. Dobrești	157	56	7.676
- Activitatea proprie	157	56	7.588
Liceul Tehnologic nr. 1 Dobrești	0	0	88
25. U.A.T.C. Lăzăreni*	3	2	969
- Activitatea proprie	3	2	969
- Școala Gimnazială nr. 1 Lăzăreni	0	0	0
26. U.A.T.C. Lugașu de Jos*	10	169	1.465
- Activitatea proprie	10	168	1.226
- Școala Profesională „Ovidiu Drimba” Lugașu de Jos	0	1	239
27. U.A.T.C. Mădăras	132	40	9.777

- Activitatea proprie	132	39	9.496
- Școala Gimnazială nr. 1 Mădăras	0	1	281
28. U.A.T.C. Remetea	0	90	237
- Activitatea proprie	0	90	237
- Școala Gimnazială nr. 1 Remetea	0	0	0
29. U.A.T.C. Sălard	23	77	3.934
- Activitatea proprie	23	77	517
- Școala Gimnazială „Szalardi Janos” Sălard	0	0	3.417
30. U.A.T.C. Sâmbăta	0	50	498
- Activitatea proprie	0	50	265
- Școala Gimnazială nr. 1 Sâmbăta	0	0	233
31. U.A.T.C. Sâniob	55	32	4.776
- Activitatea proprie	55	28	4.773
- Școala Gimnazială „Szent Istvan” Sâniob	0	4	3
32. U.A.T.C. Sântandrei*	60	19	2.853
- Activitatea proprie	60	19	2.853
- Școala Gimnazială nr. 1 Sântandrei	0	0	0
33. U.A.T.C. Spinuș	74	96	1.310
- Activitatea proprie	74	96	1.310
- Școala Gimnazială nr. 1 Spinuș	0	0	0
34. U.A.T.C. Șinteu	0	0	179
- Activitatea proprie	0	0	177
- Școala Gimnazială nr. 1 Șinteu	0	0	2
35. U.A.T.C. Tileagd*	3	308	3.513
- Activitatea proprie	3	308	3.513
- Școala Gimnazială nr. 1 Tileagd	0	0	0
36. U.A.T.C. Tulca	112	303	160
- Activitatea proprie	112	141	132
- Școala Gimnazială „Nestor Porumb” Tulca	0	162	28
37. U.A.T.C. Viișoara*	72	7	682
- Activitatea proprie	72	7	675
- Școala Gimnazială nr. 1 Viișoara	0	0	7
Total sume	5.087	3.004	192.316

Tabel nr. 10 - Valoarea abaterilor constatate la nivelul entităților verificate

Notă: * Acțiunile se află în procedură de valorificare

III. Obiectivele urmărite și principalele constatări rezultate din acțiunile de control/audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Obiectivele abordate în cadrul acțiunilor de audit financiar au vizat, în principal, situațiile financiare din punct de vedere al exactității, realității și conformității cu cadrul general de raportare financiară aplicabil, respectarea legalității și regularității tranzacțiilor economice în execuția bugetară a veniturilor și cheltuielilor, precum și administrarea patrimoniului public și privat în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate.

Concomitent, s-a urmărit ca prin măsurile stabilite în sarcina entităților publice supuse acțiunilor de audit, să se asigure maximizarea impactului cu privire la creșterea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice, precum și respectarea disciplinei financiar-contabile și fiscale, în vederea consolidării capacității instituționale a Curții de Conturi, în concordanță cu cerințele standardelor internaționale de audit și a celor mai bune practici în acest domeniu.

Acțiunile de audit efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale au reliefat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii sau au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entităților verificate, așa cum sunt prezentate mai jos.

A. Informații cu privire la erorile/abaterile de la legalitate și regularitate rezultate din acțiunile de audit desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Sistemul bugetelor unităților administrativ-teritoriale constituie o componentă însemnată a administrației publice din România, atât ca pondere, dar și ca modalitate de administrare a resurselor publice.

Pornind de la această premisă, acțiunile de audit desfășurate de către Camera de Conturi Bihor au urmărit în principal identificarea abaterilor cu caracter financiar în gestionarea fondurilor publice la nivelul unităților administrativ-teritoriale și dispunerea de măsuri pentru eliminarea acestora, precum și dezvoltarea unor sisteme de control managerial și de audit intern privind utilizarea banilor publici.

În cadrul **acțiunilor de audit financiar** efectuate au fost auditate situațiile financiare încheiate la data de 31 decembrie 2021, respectiv: bilanțul, contul de rezultat patrimonial, situația fluxurilor de trezorerie, situația modificărilor în structura activelor/capitalurilor, anexele la situațiile financiare, care includ politici contabile și note explicative și contul de execuție bugetară.

Prin verificările desfășurate la entitățile publice de interes local, Camera de Conturi Bihor a urmărit, conform prevederilor legale, următoarele obiective:

- elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice;
- exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare;
- modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele stabilite de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora;
- evaluarea sistemelor de management și control intern/audit intern la entitățile verificate, a modului de implementare a acestora și legătura de cauzalitate între rezultatele acestei evaluări și deficiențele constatate de către Curtea de Conturi în activitatea entității respective;
- modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele stabilite de lege;
- calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității verificate, cu accent pe:
  - efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni;
  - constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor entității;
  - legalitatea angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor din fonduri publice;
  - organizarea și desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, încheierea și administrarea contractelor;
  - obligațiile statului și ale unităților administrativ-teritoriale, precum și plata acestora;
- constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă;
- identificarea eventualelor curențe, inadvertențe sau imperfecțiuni legislative.

Urmare verificării acestor obiective de audit au fost semnalate o serie de abateri de la prevederile legale, precum și de la principiile de eficiență, eficacitate și economicitate în administrarea fondurilor publice, concretizate în:

- ✚ venituri suplimentare (inclusiv accesorii de întârziere aferente) – **5.087 mii lei**;
- ✚ prejudicii (inclusiv accesorii de întârziere) – **3.004 mii lei**;

- ✦ abateri financiar-contabile care nu au generat prejudicii sau venituri suplimentare – **192.316 mii lei.**

Cu ocazia verificărilor desfășurate, urmărind obiectivele de audit stabilite, au fost identificate abateri, nereguli și/sau erori care, structurate pe obiective, se prezintă astfel:

1. Elaborarea și fundamentarea proiectului bugetului pe anul 2021 precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse bugetului aprobat

Bugetele locale întocmite în anul 2021, ca prim element al asigurării unei administrări eficiente, economice și eficace a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, nu au fost proiectate și elaborate prin analize temeinice, bazate pe date certe, atât din punct de vedere al resurselor financiare locale, cât și din punct de vedere al necesităților reale ale colectivității locale, afirmația fiind susținută de modificările frecvente ale prevederilor inițiale semnalate la toate entitățile auditate.

Cea mai frecventă abatere constatată este nerespectarea procedurilor legale privind elaborarea, fundamentarea, conținutul și structura proiectului de buget local în conformitate cu prevederile Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare (U.A.T.O. Nucet, U.A.T.C. Aștileu, U.A.T.C. Sălard, U.A.T.C. Sâniob, U.A.T.C. Lugașu de Jos, U.A.T.C. Buduslău, U.A.T.C. Lăzăreni).

Abaterea identificată s-a datorat nerespectării normelor legale privind elaborarea și fundamentarea proiectelor bugetelor locale, neaplicării corespunzătoare a principiilor și regulilor bugetare în elaborarea proiectelor de buget precum și neimplicării personalului de specialitate în elaborarea și prezentarea spre aprobare a situațiilor financiare autorităților deliberative.

Auditorii publici externi au prezentat conducerii entităților auditate, importanța acestei etape a procesului bugetar în buna practică a administrării eficiente a fondurilor publice, recomandându-le acestora implementarea unor proceduri operaționale prin care să se stabilească metodologia de fundamentare a veniturilor și a cheltuielilor bugetare, conform cu prevederile legale în materie, implicit realizarea inventarierii materiei imposabile în vederea fundamentării bugetului, astfel încât să se facă o evaluare corectă a tuturor veniturilor potențiale de realizat.

2. Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La acest obiectiv, s-a avut în vedere modul de organizare și conducere a contabilității în conformitate cu prevederile legale, înregistrarea veniturilor și a cheltuielilor pe structura clasificărilor bugetare, respectarea cadrului legal aplicabil entităților auditate în legătură cu modul de organizare și ținerea la zi a evidenței patrimoniului, a concordanței datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă și cu cele preluate în bilanțele de verificare și înscrise în situațiile financiare, încheierea exercițiului bugetar și realitatea, exactitatea operațiunilor financiar-contabile reflectate în bilanțurile contabile și conturile anuale de execuție bugetară.

În principal au fost identificate abateri cu privire la neorganizarea și neconducerea contabilității potrivit dispozițiilor legale, ceea ce a determinat ca la unele unități administrativ-teritoriale, situațiile financiare să nu ofere o imagine fidelă a poziției și performanței financiare a entităților în cauză.

Abaterile financiar-contabile constatate provin, din erori de înregistrare în evidența contabilă sau fiscală, din neînregistrarea și neevaluarea unor active, a căror corecție are ca efect reflectarea reală și exactă a unor operațiuni și bunuri patrimoniale în situațiile financiare anuale. Majoritatea acestor abateri sunt legate de modul deficitar de organizare și conducere a contabilității, de reflectare în situațiile financiare a operațiunilor economice.

Cele mai relevante abateri identificate, au fost următoarele:

- neînregistrarea în evidența contabilă a bunurilor achiziționate/primate cu titlu gratuit sau prin transfer (U.A.T.C. Sălard - 42 mii lei, U.A.T.C. Lăzăreni – 10 mii lei, U.A.T.C. Căbești - 8 mii lei, U.A.T.C. Cefa - 4 mii lei, U.A.T.C. Sântandrei - 2 mii lei, U.A.T.C. Vișoara - 1 mii lei);

- nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente la înregistrarea unor obligații către terți (U.A.T.C. Sântandrei - 1.109 mii lei, U.A.T.C. Cristioru de Jos, U.A.T.C. Tulca - 28 mii lei);
- înregistrarea eronată/neînregistrarea în evidența contabilă a operațiunii de intrare/ieșire din patrimoniu a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar (U.A.T.C. Mădăras - 8.230 mii lei, U.A.T.C. Dobrești - 7.515 mii lei, U.A.T.C. Diosig - 1.601 mii lei, U.A.T.C. Curățele - 1.005 mii lei, U.A.T.C. Balc - 960 mii lei, U.A.T.C. Cetariu - 718 mii lei, U.A.T.C. Vișoara - 724 mii lei, U.A.T.C. Tileagd - 630 mii lei, U.A.T.C. Derna - 573 mii lei, U.A.T.C. Sălard - 350 mii lei, U.A.T.C. Aștileu - 319 mii lei, U.A.T.C. Sâmbăta - 265 mii lei, U.A.T.C. Cefa - 215 mii lei, U.A.T.C. Curtuișeni - 205 mii lei, U.A.T.C. Criștioru de Jos - 171 mii lei, U.A.T.C. Ceica - 167 mii lei, U.A.T.C. Borș - 153 mii lei, U.A.T.C. Lugașu de Jos - 373 mii lei, U.A.T.C. Sâniob - 120 mii lei, U.A.T.C. Biharia - 99 mii lei, U.A.T.C. Buduslău - 24 mii lei, U.A.T.C. Cherechiu - 28 mii lei, U.A.T.C. Șinteu - 7 mii lei, U.A.T.C. Vișoara - 434 mii lei);
- neînregistrarea/înregistrarea eronată în evidența contabilă a lucrărilor de reparații capitale și modernizări efectuate la active fixe (U.A.T.M. Marghita - 51.822 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 434 mii lei);
- nerespectarea prevederilor legale referitoare la înregistrarea în evidența contabilă a bunurilor de natura investițiilor finalizate și recepționate și a studiilor de fezabilitate/proiectelor care până în prezent nu s-au materializat în obiective de investiții (U.A.T.J. Bihor - 19.250 mii lei, U.A.T.M. Oradea - 27.590 mii lei, U.A.T.C. Tileagd - 2.222 mii lei, U.A.T.C. Diosig - 2.064 mii lei, U.A.T.C. Sântandrei - 1.618 mii lei, U.A.T.C. Cherechiu - 641 mii lei, U.A.T.C. Vișoara - 588 mii lei, U.A.T.C. Spinuș - 461 mii lei, U.A.T.C. Sâniob - 305 mii lei, U.A.T.C. Căbești - 196 mii lei, U.A.T.C. Șinteu - 144 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 125 mii lei, U.A.T.C. Remetea - 91 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 75 mii lei);
- neconstituirea/neevidențierea în conturi în afara bilanțului a cuantumului garanțiilor de bună execuție (U.A.T.C. Borș - 1.281 mii lei, U.A.T.C. Spinuș - 756 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 669 mii lei, U.A.T.C. Tileagd - 662 mii lei, U.A.T.C. Sâniob - 110 mii lei, U.A.T.C. Remetea - 72 mii lei, U.A.T.C. Diosig - 34 mii lei, U.A.T.C. Șinteu - 26 mii lei);
- neînregistrarea și neîncasarea garanțiilor stabilite în contractele de concesiune/închiriere (U.A.T.M. Oradea - 40 mii lei, U.A.T.C. Sâniob - 17 mii lei, U.A.T.C. Câmpani, U.A.T.C. Cherechiu, U.A.T.C. Mădăras, U.A.T.C. Cefa);
- neconcordanțe între valoarea creanțelor bugetare înregistrate în evidența contabilă și cele din evidența analitică pe plătitor (U.A.T.C. Diosig - 3.549 mii lei, Lugașu de Jos - 1.065 mii lei, U.A.T.C. Cetariu - 62 mii lei, U.A.T.C. Spinuș - 41 mii lei);
- menținerea nejustificată în evidența contabilă și în evidența analitică pe plătitor a obligațiilor de plată datorate de contribuabilii care au fost radiați din evidențele Oficiului Registrului Comerțului precum și a creanțelor reprezentând amenzi datorate de persoane fizice decedate (U.A.T.C. Tulca - 4 mii lei, U.A.T.C. Lugașu de Jos - 3 mii lei, U.A.T.C. Boianu Mare - 3 mii lei, U.A.T.C. Cetariu - 1 mii lei);
- neînregistrarea/înregistrarea eronată în contabilitate a provizioanelor pentru drepturile de natură salarială prevăzute în hotărârile judecătorești definitive și executorii (U.A.T.J. Bihor - 6.306 mii lei, U.A.T.O. Ștei - 63 mii lei);
- neînregistrarea în evidența contabilă a creanțelor rezultate din contribuția iunității administrative-teritoriale la acoperirea cheltuielilor ocazionate de executarea lucrărilor de protejare și de intervenții asupra imobilelor (U.A.T.M. Oradea - 4.069 mii lei);
- neînregistrarea/înregistrarea eronată în evidența contabilă a creanțelor bugetare (U.A.T.C. Sălard - 163 mii lei, U.A.T.C. Cetariu - 62 mii lei, U.A.T.C. Curățele - 39 mii lei);
- menținerea nejustificată a unor sume în soldul contului 105 „Rezerve din reevaluare”/neînregistrarea rezultatelor reevaluării elementelor patrimoniale (U.A.T.O. Vașcău - 88 mii lei, U.A.T.C. Curățele - 26.458 mii lei, U.A.T.C. Dobrești - 5.670 mii lei, U.A.T.C. Sâniob - 4.257 mii lei, U.A.T.C. Sălard - 3.246 mii lei, U.A.T.C. Lăzăreni - 468 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 14 mii lei);
- nerespectarea prevederilor legale privind funcțiunea contului 481 „Decontări între instituția superioară și instituțiile subordonate” (U.A.T.C. Dobrești - 1.467 mii lei);

➤ menținerea nejustificată în categoria de mijloace fixe a unor bunuri care nu îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie (U.A.T.C. Mădăras - 22 mii lei);

➤ necalcularea/neînregistrarea/calcularea eronată a amortizării activelor fixe (U.A.T.C. Dobrești - 413 mii lei, U.A.T.C. Cetariu - 257 mii lei, U.A.T.C. Câmpeni - 98 mii lei, U.A.T.C. Remetea - 72 mii lei, U.A.T.C. Buduslău - 12 mii lei, U.A.T.C. Vișoara - 13 mii lei, U.A.T.C. Sălard - 4 mii lei);

➤ neînregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor de achiziții/consum de lemne de foc (U.A.T.O. Vașcău - 35 mii lei, U.A.T.C. Buduslău - 15 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 2 mii lei, U.A.T.C. Balc - 2 mii lei);

➤ neînregistrarea în evidența contabilă a veniturilor și cheltuielilor rezultate din activitatea învățământului preșcolar privind hrana copiilor (U.A.T.C. Sălard - 128 mii lei, U.A.T.C. Sântandrei - 100 mii lei, U.A.T.C. Lugașu de Jos);

➤ nerespectarea prevederilor legale privind întocmirea notelor de intrare recepție și a bonurilor de consum (U.A.T.J. Bihor, U.A.T.C. Vișoara, U.A.T.C. Tulca, U.A.T.C. Mădăras);

Cauzele principale care au avut ca efect denaturarea datelor și informațiilor înscrise în situațiile financiare întocmite de entitățile verificate, au fost: interpretarea eronată a reglementărilor legale în domeniul financiar, contabil și fiscal, lipsa unor proceduri de lucru formalizate pentru activitatea financiar-contabilă, cu detalieră obiectivelor, acțiunilor, responsabilităților, termenelor și documentelor ce trebuiesc întocmite, neorganizarea sau organizarea defectuoasă a sistemului de management și control intern, inclusiv a auditului public intern, pregătirea profesională insuficientă a personalului din compartimentele financiar contabilitate, în special la unități administrative-teritoriale – comune.

3. Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) la entitățile auditate și stabilirea legăturii de cauzalitate dintre rezultatele acestei verificări și deficiențele constatate în activitatea entităților verificate

Sistemul de control intern managerial sprijină buna guvernare în sectorul public, încurajând un proces mai bun de luare a deciziilor în cunoștință de cauză, precum și utilizarea eficientă a resurselor, astfel fiind întărit mecanismul de răspundere pentru actul de gestiune a resurselor respective.

Printre atribuțiile conferite Curții de Conturi de propria lege de organizare și funcționare este și cea de evaluare a activității de control financiar propriu și, implicit, de audit intern a entităților aflate în competența sa de verificare.

În cadrul misiunilor de audit efectuate, auditorii publici externi au acordat o atenție deosebită evaluării sistemului de control intern managerial urmărind, în principal, conformitatea cu legislația în vigoare, fiabilitatea informațiilor financiare, eficacitatea operațiunilor, utilizarea eficientă a resurselor, prevenirea și controlul riscurilor care ar putea afecta atingerea obiectivelor entității, eficacitatea operațiunilor entității, etc.

În ceea ce privește entitățile publice de la nivel local, gradul de implementare a sistemului de control intern managerial este scăzut, urmare numărului redus de personal, a insuficienței pregătirii profesionale, precum și a voinței reduse a ordonatorilor principali de credite de a dispune măsurile necesare pentru implementarea și dezvoltarea sistemului propriu de control intern managerial, adaptat particularităților de organizare și funcționare.

Din dorința de conformare se practică externalizarea serviciilor de elaborare a controlului intern managerial, în special a celor de elaborare a procedurilor de sistem și a procedurilor operaționale, care însă nu sunt adaptate naturii entității, nu reprezintă un instrument de lucru util și nu justifică cheltuirea fondurilor publice în acest scop. De la entități care nu au deloc organizat un sistem de control intern managerial, până la cele care depun eforturi, cu mijloacele pe care le au, să se conformeze și să proiecteze un astfel de sistem, deficiențele sunt numeroase și vizează întreaga paletă a procesului de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial, astfel:

♦ **Constatări privind organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern**

În urma evaluării sistemelor de control și audit intern și a probelor de audit obținute, în marea majoritate a instituțiilor auditate s-a concluzionat că sistemele de control și audit intern nu funcționează în mod corespunzător și, drept urmare, riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate. Există o puternică mentalitate orientată doar pe conformare, pe bifarea sarcinilor de efectuat, astfel încât, în final, să se poată afirma că sistemul este implementat, fără ca aceasta să fie, cu adevărat, realitatea.

Cele mai des întâlnite deficiențe în anul 2021 au vizat următoarele:

- obiectivele generale sunt definite într-un mod necorespunzător realității, ce nu reflectă scopurile entității;
- nu a fost elaborat Programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial pe fiecare structură componentă din entități, care să cuprindă obiective, acțiuni, responsabilități și termene;
- anumite proceduri operaționale nu sunt elaborate potrivit specificului activității entității sau nu precizează în mod detaliat toate acțiunile ce trebuie întreprinse și persoanele implicate, responsabile;
- nu s-a întocmit Registrul riscurilor, nu s-au nominalizat persoanele responsabile pentru elaborarea și actualizarea acestuia, nu s-au analizat riscurile legate de desfășurarea activităților proprii entității, nu s-au elaborat planuri pentru limitarea consecințelor apariției riscurilor;
- nu sunt identificate funcțiile sensibile pe baza analizei unor factori de risc și nu sunt stabilite politici adecvate de gestionare a acestora prin elaborarea unor măsuri;
- nu au fost elaborate proceduri pentru toate activitățile procedurabile stabilite și acestea nici nu sunt actualizate atunci când intervin modificări;
- alte acte administrative (ROF, Statut) nu sunt actualizate sau se actualizează cu întârziere, ROF-ul nefiind corelat cu organigrama;
- chestionarele de autoevaluare și raportul anual asupra sistemului de control intern managerial la finele anului 2021 au fost întocmite formal, întrucât programul de dezvoltare a sistemului de control managerial nu a fost elaborat în totalitate la modul concret;
- gradul de implementare a standardelor de control intern, deși prin raportările efectuate pare a fi unul bun, trebuie privit sub rezerva subiectivității entităților atunci când răspund la chestionarele ce atestă implementarea standardelor.

Concluzia desprinsă în urma evaluării sistemelor de control intern managerial a fost că, deși entitățile au efectuat demersuri pentru implementarea standardelor de control intern, acest proces nu este încă finalizat, cu consecințe directe asupra calității gestiunii economico-financiare, misiunile de audit evidențiind erori și abateri de la prevederile legale sau chiar o gestiune defectuoasă asupra fondurilor publice.

Neimplementarea corespunzătoare a sistemului de control intern managerial de către entitățile administrației publice locale conduce la o eficacitate scăzută, deoarece sistemul nu garantează conformitatea operațiunilor efectuate de entități cu reglementările și normele interne, conducând la abateri de la legalitate și regularitate, erori, nereguli cu impact semnificativ asupra patrimoniului public sau privat ori asupra contului de execuție a bugetelor acestora.

Abateri de natura celor enumerate mai sus au fost constatate la: *U.A.T.M. Marghita, U.A.T.C. Aștileu, U.A.T.C. Balc, U.A.T.C. Câmpani, U.A.T.C. Mădăras, U.A.T.C. Căbești, U.A.T.C. Remetea, U.A.T.C. Sâniob, U.A.T.C. Buduslău.*

Referitor la **Standardul de etică și integritate** arătăm că acest standard este implementat cel mai adesea formal, fără o orientare reală spre valori etice și de integritate astfel: nu există proceduri privind prevenirea și gestionarea potențialelor conflicte de interese, prevenirea și raportarea fraudelor, actelor de corupție și semnalarea neregulilor, nu sunt implementate proceduri de evaluare a integrității aplicabile personalului angajat, nu există un sistem de monitorizare a respectării normelor de conduită, nu sunt întocmite rapoarte de monitorizare a respectării normelor de conduită de către consilierul de etică sau procese-verbale de constatare a neregulilor și luarea de măsuri, nu există procedura privind protecția avertizorilor de integritate.

Abateri de natura celor enumerate mai sus au fost constatate la: *U.A.T.M. Marghita, U.A.T.C. Aștileu, U.A.T.C. Balc, U.A.T.C. Câmpani, U.A.T.C. Mădăras, U.A.T.C. Remetea, U.A.T.C. Sâniob, U.A.T.C. Borș, U.A.T.C. Buduslău.*

♦ **Constatări privind controlul financiar preventiv**

Componentă a controlului intern managerial, controlul financiar preventiv are menirea de a verifica, în mod regulat, proiectele de operațiuni stabilite prin normele legale, din punct de vedere al legalității și regularității și încadrării în limitele creditelor bugetare sau creditelor de angajament, după caz, stabilite potrivit legii.

Având în vedere importanța controlului intern/managerial în identificarea și abordarea riscurilor cu care se confruntă entitățile publice, Camera de Conturi Bihor a pus un accent deosebit pe evaluarea activității de control financiar propriu a entităților publice verificate constatându-se că acesta este insuficient organizat, exercitat formal, fără utilizarea unor proceduri documentate, acordându-se vize pe proiecte de operațiuni care nu respectă cerințele de legalitate, realitate și regularitate, aspecte care au condus la nerealizarea scopului pentru care a fost instituit, respectiv identificarea proiectelor de operațiuni care nu respectă condițiile de legalitate și regularitate.

Evaluările efectuate au pus în evidență următoarele încălcări ale prevederilor legale referitoare la controlul intern și controlul financiar preventiv:

- nereguli privind organizarea controlului financiar preventiv și urmărirea îndeplinirii operațiunilor privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice;
- nu au fost supuse vizei de control financiar preventiv propriu angajamentele legale, bugetare și nici operațiunile generatoare de venituri;
- controlul financiar preventiv se exercită în mod formal, fiind acordate vize pe proiecte de operațiuni care nu respectă cerințele de legalitate, realitate și regularitate.

Abaterile de natura celor enumerate mai sus au fost constatate la: *U.A.T.C. Spinuș, U.A.T.C. Câmpani, U.A.T.C. Remetea, U.A.T.C. Criștioru de Jos, U.A.T.C. Tulca, U.A.T.C. Vișoara.*

Organizarea și exercitarea, în mod deficitar, a controlului financiar preventiv, are printre cauze, insuficienta implicare a conducerii entităților, elaborarea procedurilor fără aplicarea lor în practică, lipsa personalului de specialitate, cu consecințe în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de acelea de conducere a evidenței contabile sau de participare la executarea operațiunilor economico-financiare în cauză.

♦ **Constatări privind auditul public intern**

Conform prevederilor legale, funcția de audit public intern nu participă la organizarea și exercitarea controlului intern, fiind o activitate funcțional independentă și obiectivă de asigurare și consiliere, care furnizează informații importante cu privire la funcționalitatea și eficacitatea controlului intern, managementul riscurilor și al proceselor de administrare, contribuind, prin recomandări, la îmbunătățirea activităților și atingerea obiectivelor entităților publice.

Din analiza rapoartelor privind desfășurarea și realizarea programelor de audit intern pentru anul 2021, s-a constatat că, în general, au un caracter formal, misiunile de audit fiind mai mult orientate spre „acordarea de consultanță”, distanțându-se de obiectivele specifice auditului intern.

Principalele deficiențe constatate de auditorii publici externi cu privire la auditul intern sunt:

- neasigurarea cadrului organizatoric pentru realizarea activității de audit public intern respectiv neorganizarea structurilor de audit intern care să asigure auditarea tuturor activităților desfășurate în cadrul entităților publice și îndeplinirea obiectivelor generale ale auditului intern;
- planul de audit intern nu cuprinde misiuni de audit public intern selectate în conformitate cu prevederile legale;

În ce privește fundamentarea planurilor anuale de audit public intern s-a constatat că acestea nu s-au bazat întotdeauna pe o evaluare obiectivă a riscurilor asociate activităților, programelor, proiectelor și operațiunilor, ci mai mult pe o apreciere a acestora pe baza experienței auditorilor și a unor semnale exterioare. În misiunile realizate nu au fost abordate atât funcțiile specifice cât și

funcțiile suport ale unei instituții publice: procesul bugetar (planificarea, alocarea și execuția bugetului de venituri și cheltuieli), administrarea veniturilor statului, fiabilitatea sistemului financiar-contabil și controlul financiar preventiv, administrarea patrimoniului și achizițiile publice, resursele umane, activitatea juridică, sistemul informatic, administrarea fondurilor europene.

- majoritatea auditorilor interni au efectuat practic un audit de regularitate, fără să se evalueze riscurile activităților și fără să se efectueze misiuni de audit de performanță și de sistem;

- la nivelul entităților publice din administrația locală nu există o cultură organizațională în domeniul managementului riscurilor suficient de dezvoltată pentru a permite auditorilor să abordeze acest proces cu ocazia fiecărei misiuni de audit intern.

Abaterile de natura celor enumerate mai sus au fost constatate la: *U.A.T.O. Ștei*.

Consecința directă a neorganizării/nefuncționării sistemelor de management și control intern este utilizarea fondurilor publice cu eludarea legii. Acest fapt este demonstrat de frecvența și volumul abaterilor de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, ca surse generatoare de prejudicii și de risipă de fonduri publice, impactul valoric al abaterilor cauzatoare de prejudicii fiind încă destul de ridicat.

Prin recomandările formulate în domeniul sistemului de control intern managerial, Camera de Conturi Bihor urmărește conștientizarea rolului controlului intern managerial în buna funcționare a entităților și în atingerea obiectivelor, contribuind la îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor, la utilizarea eficientă a resurselor, astfel fiind întărit mecanismul de răspundere pentru actul de gestiune a resurselor bugetare.

Recomandările formulate au vizat:

- conștientizarea rolului controlului intern managerial în buna funcționare a entităților și în atingerea obiectivelor;

- continuarea procesului de implementare a standardelor de control intern managerial și asumarea responsabilității în evaluarea stadiului implementării;

- respectarea valorilor etice, de integritate, conformarea cu legile și regulamentele în vigoare;

- luarea măsurilor pentru implementarea managementului riscului și îndeplinirea indicatorilor de performanță prin mecanisme de control intern eficiente și printr-un bun management al finanțelor publice;

- asigurarea condițiilor pentru fiabilitatea situațiile financiare întocmite;

- stabilirea unei politici de formare și de pregătire profesională a angajaților, care să conducă la rezultate vizibile în implementarea sistemului de control intern managerial;

- luarea măsurilor necesare pentru funcționarea și valorificarea funcției de audit intern.

4. Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele stabilite de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora

Unul din obiectivele principale urmărit în acțiunile de audit financiar desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale este modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora.

Legea privind finanțele publice locale și Codul fiscal prevăd că autoritățile deliberative ale administrației publice locale exercită, în limitele și în condițiile legii, următoarele atribuții în domeniul veniturilor bugetelor locale: aprobă nivelul impozitelor și taxelor locale, aprobă majorarea sau, după caz, indexarea impozitelor și taxelor locale, adoptă taxe speciale pentru serviciile publice locale, instituie taxe pentru deținerea sau utilizarea echipamentelor și utilajelor destinate obținerii de venituri care folosesc infrastructura publică locală, pe raza localității unde acestea sunt utilizate, precum și taxe pentru activitățile cu impact asupra mediului înconjurător, aprobă acordarea bonificației pentru

plata cu anticipație a impozitelor și taxelor locale, aprobă acordarea reducerii sau scutirii de la plata impozitelor și taxelor locale, etc.

De asemenea, autoritățile administrației publice locale au competențe depline în ceea ce privește stabilirea, constatarea, controlul, urmărirea și încasarea impozitelor și taxelor locale, precum și a altor venituri ale unităților administrativ-teritoriale, în condițiile legii, prin compartimentele proprii de specialitate cu atribuții de administrare a creanțelor fiscale care, în temeiul prevederilor Codului de procedură fiscală, constituie organele fiscale locale.

Abaterile constatate și consemnate în actele întocmite cu privire la stabilirea, înregistrarea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetelor locale relevă faptul că nivelul veniturilor proprii încasate nu reflectă potențialul real al unităților administrativ-teritoriale. Aspectele constatate la unitățile administrative-teritoriale, au arătat că nu există o preocupare pentru inventarierea și evaluarea masei impozabile anterior întocmirii proiectului de buget local și pentru implementarea unor sisteme informatice care să asigure stabilirea, evidențierea, urmărirea și raportarea stadiului încasării veniturilor proprii, precum și urmărirea derulării contractelor de închiriere, concesiune, asociere și vânzare de active din patrimoniul unităților administrativ-teritoriale.

Cele mai semnificative abateri și nereguli clasificate în categoria celor care generează venituri suplimentare, identificate de Camera de Conturi Bihor și cuantumul estimat al acestora se referă la:

- nerespectarea reglementărilor legale privind organizarea și conducerea activității de stabilire și urmărire a încasării veniturilor proprii ale bugetului local, în scopul verificării bazei de impunere, a legalității și conformității declarațiilor fiscale, a corectitudinii datelor și informațiilor necesare stabilirii reale a obligațiilor fiscale reprezentând impozite și taxe locale datorate de către contribuabilii persoane fizice și juridice, a respectării prevederilor legislației fiscale și contabile ori stabilirii diferențelor obligațiilor de plată și a accesoriilor aferente (*U.A.T.O. Vașcău, U.A.T.C. Derna, U.A.T.C. Curățele, U.A.T.C. Tulca*);

- stabilirea eronată a impozitului pe clădiri datorat de contribuabilii persoane fizice pentru clădiri datorită neurmăririi, de către compartimentele de specialitate, a gradului de realizare a lucrărilor pe perioada de valabilitate a autorizației de construire, nedeclararea suprafeței totale a clădirii, etc. (*U.A.T.M. Marghita - 19 mii lei, U.A.T.C. Derna - 21 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 5 mii lei, U.A.T.C. Câmpani - 3 mii lei, U.A.T.C. Vișoara - 3 mii lei, U.A.T.C. Sântandrei - 3 mii lei, U.A.T.C. Sălard - 3 mii lei*);

- stabilirea eronată a impozitului pe clădiri datorat de contribuabilii persoane juridice pentru clădirile nerezidențiale ca urmare a nesolicitării documentelor financiar-contabile care să ateste valoarea de inventar a construcțiilor înregistrate în patrimoniu sau urmare nereevaluării clădirilor (*U.A.T.M. Oradea - 11 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 34 mii lei, U.A.T.C. Sântandrei - 32 mii lei, U.A.T.C. Ceica - 6 mii lei, U.A.T.C. Sălard - 4 mii lei, U.A.T.C. Lugașu de Jos - 3 mii lei, U.A.T.C. Buduslău - 1 mii lei*);

- stabilirea eronată a impozitului pe clădirile care au beneficiat de lucrări de reabilitare termică/ lucrări de reabilitare a fațadelor ca urmare a creșterii valorii imobilelor respective (*U.A.T.M. Oradea*);

- nestabilirea, neînregistrarea și neîncasarea impozitului pe clădiri datorat de contribuabilii persoane juridice pentru clădirile aflate în proprietate (*U.A.T.C. Curățele - 88 mii lei, U.A.T.C. Borș - 87 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 13 mii lei*);

- nestabilirea/neevidențierea și neîncasarea impozitului datorat de persoanele fizice/juridice pentru terenurile deținute în proprietate/terenurile ocupate de construcții/zonarea terenului (*U.A.T.M. Oradea - 60 mii lei, U.A.T.O. Nucet - 70 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 24 mii lei, U.A.T.C. Sântandrei - 12 mii lei, U.A.T.M. Marghita - 6 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 4 mii lei, U.A.T.C. Derna - 4 mii lei, U.A.T.C. Sâniob - 3 mii lei, U.A.T.C. Borș - 1 mii lei*);

- nestabilirea, neînregistrarea/neîncasarea impozitului pe teren datorat pentru terenurile deținute de cultele religioase date în arendă/administrare unor societăți agricole (*U.A.T.C. Sălard - 4 mii lei, U.A.T.C. Balc - 2 mii lei*);

- nestabilirea/neevidențierea și neîncasarea veniturilor bugetare reprezentând taxa pe clădiri datorată pentru spațiile din imobile aparținând domeniul public al unităților administrativ-teritoriale

închiriate/concesionate/date în folosință unor persoane fizice și juridice (U.A.T.M. Oradea – 53 mii lei, U.A.T.O. Nucet - 26 mii lei, U.A.T.C. Spinuș - 6 mii lei, U.A.T.C. Buduslău – 6 mii lei, U.A.T.C. Lăzăreni – 3 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 3 mii lei, U.A.T.C. Dobrești - 3 mii lei, U.A.T.C. Tileagd – 3 mii lei, U.A.T.C. Curtuișeni - 2 mii lei);

➤ nestabilirea, neevidențierea/neîncasarea veniturilor reprezentând taxa pe teren pentru terenurile aparținând domeniului public sau privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale închiriate/concesionate/date în folosință persoanelor fizice și juridice în condițiile în care obligația plății taxei pe teren este sarcina fiscală a utilizatorilor finali (U.A.T.M. Oradea – 16 mii lei, U.A.T.M. Marghita - 2 mii lei, U.A.T.C. Dobrești - 18 mii lei, U.A.T.C. Curățele - 15 mii lei, U.A.T.C. Spinuș - 4 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 1 mii lei, U.A.T.C. Buduslău – 1 mii lei);

➤ nestabilirea și neîncasarea veniturilor cuvenite bugetului local din taxa de administrare aferentă chiriilor încasate de asociația pentru promovarea turismului (U.A.T.M. Oradea – 136 mii lei);

➤ neefectuarea regularizării taxelor pentru eliberarea autorizațiilor de construire în cazul în care termenul de execuție a lucrărilor a expirat (U.A.T.M. Marghita - 30 mii lei, U.A.T.C. Borș - 8 mii lei, U.A.T.C. Sâniob - 2 mii lei);

➤ neevidențierea și neîncasarea, în toate cazurile, a taxei pentru eliberarea/vizarea anuală a autorizației privind desfășurarea unor activități economice (U.A.T.C. Derna - 5 mii lei, U.A.T.C. Diosig – 3 mii lei, U.A.T.C. Lugașu de Jos - 2 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 1 mii lei);

➤ nestabilirea, neînregistrarea și neîncasarea taxei pentru eliberarea autorizației de excavare (U.A.T.C. Aștileu);

➤ neînregistrarea și neîncasarea veniturilor reprezentând chirii/redevențe (U.A.T.J. Bihor – 2.163 mii lei, U.A.T.M. Marghita - 23 mii lei, U.A.T.C. Spinuș - 62 mii lei, U.A.T.C. Sâniob – 51 mii lei, U.A.T.C. Curtuișeni - 4 mii lei, U.A.T.C. Biharia - 2 mii lei, U.A.T.C. Balc - 2 mii lei);

➤ nestabilirea, neevidențierea în contabilitate și neurmărirea spre încasare la bugetul local a veniturilor din proprietate reprezentând dividende în procent de minim 50% din profitul contabil (U.A.T.C. Borș - 554 mii lei);

➤ nestabilirea, neînregistrarea și neîncasarea impozitului pe mijloacele de transport (U.A.T.M. Marghita - 122 mii lei, U.A.T.O. Vașcău – 10 mii lei, U.A.T.O. Nucet - 5 mii lei, U.A.T.C. Dobrești - 136 mii lei, U.A.T.C. Curățele - 46 mii lei, U.A.T.C. Buduslău – 20 mii lei, U.A.T.C. Borș - 10 mii lei, U.A.T.C. Câmpani - 10 mii lei, U.A.T.C. Sântandrei - 8 mii lei, U.A.T.C. Ceica – 6 mii lei, U.A.T.C. Vișoara - 3 mii lei, U.A.T.C. Cherechiu - 3 mii lei, U.A.T.C. Cetariu - 2 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 1 mii lei);

➤ neurmărirea încasării cotei de 40% din taxa asupra mijloacelor de transport cu masa totală de peste 12 tone, datorată de unitățile administrative-teritoriale de pe raza județului (U.A.T.J. Bihor - 278 mii lei);

➤ neînregistrarea și neurmărirea încasării veniturilor din serviciile de alimentare cu apă/salubritate de la persoane fizice și juridice care nu au încheiat contracte cu operatorii economici /nerecuperarea integrală a cheltuielilor plătite pentru prestarea acestor servicii (U.A.T.C. Mădăras - 115 mii lei, U.A.T.C. Vișoara - 68 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 26 mii lei, U.A.T.C. Derna - 17 mii lei, U.A.T.C. Buduslău – 8 mii lei, U.A.T.C. Câmpani - 6 mii lei);

➤ neluarea măsurilor de încasare a veniturilor bugetare reprezentând obligațiile fiscale ale unor debitori declarați în stare de insolvabilitate care au dobândit venituri declarate organelor fiscale, prin aplicarea tuturor formelor de executare silită (U.A.T.M. Oradea – 257 mii lei, U.A.T.M. Marghita - 2 mii lei);

➤ nestabilirea veniturilor cuvenite bugetului local din taxa pentru eliberarea autorizației speciale de transport (U.A.T.J. Bihor - 61 mii lei);

➤ neînregistrarea și neîncasarea veniturilor proprii ale entității stabilite în contractul de arendă teren/contract de administrare fond forestier (U.A.T.O. Vașcău – 215 mii lei, U.A.T.C. Borș - 25 mii lei, U.A.T.C. Aștileu - 6 mii lei);

➤ nestabilirea/neînregistrarea și neîncasarea veniturilor cuvenite bugetului local din gestionarea fondului cinegetic (U.A.T.C. Aștileu - 2 mii lei);

➤ nevirarea la bugetul local a garanțiilor de bună execuție și a garanțiilor de participare la licitație nerestituite deponenților, pentru care s-a prescris dreptul creditorilor de a solicita restituirea, sau a unor impozite și taxe locale la care s-au înregistrat suprasolviri și pentru care s-a prescris dreptul contribuabililor de a solicita restituirea (*U.A.T.C. Cetariu - 35 mii lei, U.A.T.C. Cefa - 25 mii lei, U.A.T.C. Sântandrei - 6 mii lei, U.A.T.C. Derna - 9 mii lei*);

Abaterile constatate și consemnate cu privire la stabilirea, înregistrarea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetelor locale relevă faptul că managementul în acest domeniu nu este încă suficient de performant, nivelul veniturilor proprii încasate nu exprimă potențialul real al unităților administrativ-teritoriale și că există deficiențe în activitatea de administrare și de executare silită a creanțelor fiscale de către compartimentele de specialitate ale primăriilor.

Principalele cauze care au condus la apariția abaterilor care au influențat nerealizarea veniturilor legal cuvenite bugetelor locale, au fost: preocuparea insuficientă a autorităților pentru creșterea gradului de colectare a veniturilor bugetare din impozite și taxe locale, neverificarea realității și exactității datelor înscrise de contribuabili în declarațiile de impunere, interpretarea eronată a unor prevederi din Codul fiscal și a normelor de aplicare a acestuia, neefectuarea unei verificări sistematice asupra gradului de realizare a lucrărilor pe perioada de valabilitate a autorizațiilor de construire, în scopul identificării datei de la care clădirile sunt supuse impozitării, slaba implicare a ordonatorilor de credite în organizarea și desfășurarea procesului de colectare a impozitelor și taxelor locale, referitor la stabilirea de atribuții precise, pe persoane, precum și monitorizarea realizării lor, consiliile locale rezumându-se la adoptarea de hotărâri cu privire la impozitele și taxele de încasat la bugetul local, fără a stabili indicatori de performanță cu privire la colectarea sumelor la buget și fără a monitoriza această activitate, managementul entităților nu a analizat și dezbătut, în ședințe de consiliu local sau în ședințe cu serviciul impozite și taxe, punctele slabe ale activității de colectare a impozitelor și taxelor locale și nu a elaborat, la nivel de instituție, o strategie de promovare a serviciilor oferite contribuabililor referitoare la impozitele și taxele locale, nu au fost suficient mediatizate informațiile referitoare la impozitele și taxele locale, în vederea creșterii gradului de conformare, ceea ce a condus la creșterea anuală a numărului de rău platnici printr-un nivel scăzut al gradului de conformare voluntară la plată a contribuabililor persoane fizice și persoane juridice.

O concluzie generalizată desprinsă din actele de control este aceea că la nivelul administrației publice locale nu există strategii pentru îmbunătățirea colectării impozitelor și taxelor locale, nu există un sistem de indicatori care să măsoare performanța colectării impozitelor și taxelor locale, nu se fac analize pentru a se elabora mecanisme de îmbunătățire a activității de colectare.

Referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și la identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora, trebuie menționat că misiunile de audit efectuate de Camera de Conturi Bihor au avut un impact pozitiv prin creșterea gradului de încasare a acestora, dar și prin conștientizarea faptului că nu este de ajuns să stabilești și să evidențiezi veniturile, trebuie să și monitorizezi încasarea lor în termenul legal de prescripție.

5. Calitatea gestiunii economico-financiare

Asigurarea integrității patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, utilizarea fondurilor publice potrivit scopului, obiectivelor și atribuțiilor acestor entități, cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, sunt principalele obiective urmărite în cadrul acțiunilor de audit.

În cadrul acestui obiectiv au fost auditate următoarele:

➤ efectuarea inventarierii și a reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestora, precum și înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară, asigurarea integrității bunurilor patrimoniale;

➤ modul de aplicare a prevederilor legii privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, precum și a reglementărilor privind inventarierea bunurilor din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale;

➤ constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea;

➤ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale și în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită;

➤ acordarea și utilizarea, conform destinațiilor stabilite, a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor, precum și a altor forme de sprijin financiar din partea statului sau a unităților administrativ-teritoriale;

➤ formarea și gestionarea datoriei publice, contractarea împrumuturilor, rambursarea ratelor scadente ale acestora și plata dobânzilor aferente;

➤ obligațiile statului și ale unităților administrativ-teritoriale, precum și plata acestora;

➤ vânzarea, transmiterea fără plată și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri;

➤ planificarea, atribuirea și derularea contractelor de achiziții publice.

Cele mai semnificative abateri de la legalitate și regularitate cuantificabile, identificate sunt prezentate în cele ce urmează, succint, structurate pe categorii de obiective de audit specifice:

♦ Nerespectarea prevederilor legale privind efectuarea inventarierii și evaluarea tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestora, asigurarea integrității bunurilor patrimoniale

Cu privire la efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale s-a constatat că în unele cazuri, efectuarea inventarierii a avut un caracter formal, abaterile se referă la neîntocmirea corectă a documentelor inventarierii, neinventarierea tuturor elementelor patrimoniale, omisiunile referindu-se în special la imobilizările corporale în curs de execuție, bunurile date în concesiune/inchiriere/administrare, conturile de disponibilități, creanțe și datorii, precum și la alte elemente fără substanță materială, neîntocmirea listelor de inventariere separate, etc. (U.A.T.J. Bihor, U.A.T.O. Vașcău, U.A.T.M. Marghita, U.A.T.C. Sâmbăta, U.A.T.C. Balci, U.A.T.C. Șinteu, U.A.T.C. Cetariu, U.A.T.C. Boianu Mare, U.A.T.C. Câmpani, U.A.T.C. Curtuișeni, U.A.T.C. Spinoș, U.A.T.C. Mădăras, U.A.T.C. Căbești, U.A.T.C. Curățele, U.A.T.C. Remetea, U.A.T.C. Tulca, U.A.T.C. Dobrești, U.A.T.C. Sâniob, U.A.T.C. Borș, U.A.T.C. Lugașu de Jos, U.A.T.C. Buduslău, U.A.T.C. Diosig, U.A.T.C. Tileagd).

Abaterile constatate sunt efectul neimplicării suficiente a ordonatorilor de credite în numirea și instruirea comisiilor de inventariere, în supravegherea realizării la termen și în condiții corespunzătoare a inventarierii și în valorificarea rezultatelor acesteia.

Neefectuarea corespunzătoare a inventarierii poate conduce la diminuarea și deprecierea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

♦ Nerespectarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale precum și a reglementărilor legale privind inventarierea bunurilor din domeniul public al statului

➤ neîntocmirea și neactualizarea inventarului domeniului public cu toate că au intervenit modificări în ce privește valoarea bunurilor prin intrarea/ieșirea unor bunuri din patrimoniul public, neînregistrarea în patrimoniu a unor active fixe, neevaluarea tuturor bunurilor și necuprinderea acestora în operațiunea de inventariere anuală a patrimoniului (U.A.T.C. Sâmbăta, U.A.T.C. Mădăras, U.A.T.C. Câmpani, U.A.T.C. Borș, U.A.T.C. Buduslău);

➤ nerespectarea cadrului legal privind darea în administrare a unor bunuri ce aparțin domeniului public sau privat (U.A.T.J. Bihor, U.A.T.M. Oradea, U.A.T.M. Marghita);

➤ neefectuarea reevaluării activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor la termenele reglementate prin lege, respectiv la un interval de trei ani (U.A.T.J. Bihor, U.A.T.C. Borș, U.A.T.C. Lugașu de Jos).

Consecința acestor disfuncționalități este prezentarea în situațiile financiare a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventariere.

◆ Nerespectarea prevederilor legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită

Pe categorii de cheltuieli, abaterile cauzatoare de prejudicii prezintă următoarea structură:

Abateri reținute la cheltuieli de personal

Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, a creat cadrul legislativ pentru dezvoltarea unui sistem de fundamentare a politicilor salariale în sectorul bugetar și de supraveghere a aplicării acestora, pentru crearea unui sistem de distribuire a resurselor bugetare alocate pentru cheltuielile de personal, prin stabilirea salariilor de bază în sectorul bugetar, în vederea promovării performanței individuale, precum și remunerarea persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică.

Pentru personalul din administrația publică locală, legea stabilește că nivelul veniturilor salariale se stabilește, prin hotărâre a consiliului local/județean, fără a depăși nivelul indemnizației lunare a funcției de viceprimar/vicepreședintelui consiliului județean, corespunzător nivelului de organizare: comună, oraș, municipiu, sectoarele municipiului București, primăria generală a municipiului București, exclusiv majorările de 20% prevăzute pentru participarea la proiecte finanțate din fonduri europene.

Verificările efectuate au evidențiat că, deși o mare parte a entităților auditate au respectat dispozițiile legale cu privire la modul de stabilire și acordare a drepturilor salariale cuvenite personalului și persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică, unele au continuat practica acordării unor sporuri și adaosuri fără a exista bază legală în acest sens.

Situațiile de neconformitate cu dispozițiile legale se referă la:

- acordarea nelegală a voucherelor de vacanță/indemnizațiilor pentru implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene nerambursabile (U.A.T.O. Ștei – 2 mii lei, U.A.T.C. Remetea - 20 mii lei);
- efectuarea de plăți nelegale urmare acordării indemnizației de hrană angajaților (U.A.T.C. Curățele - 11 mii lei, U.A.T.C. Câmpani - 8 mii lei);
- efectuarea de plăți nelegale pentru cheltuieli de personal ca urmare a acordării unor drepturi salariale necuvenite (U.A.T.J. Bihor - 24 mii lei, U.A.T.C. Derna - 20 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 12 mii lei, U.A.T.C. Sâniob - 12 mii lei, U.A.T.C. Buduslău – 10 mii lei, U.A.T.C. Diosig – 7 mii lei);

Abateri reținute la cheltuieli cu bunuri și servicii

Cele mai importante abateri de la legalitate și regularitate constatate se referă la:

- plata nelegală a unor cheltuieli cu cazarea/deplasarea salariaților în interesul serviciului în altă localitate (U.A.T.C. Tulca - 64 mii lei, U.A.T.C. Buduslău – 1 mii lei);
- efectuarea de plăți nelegale reprezentând decontarea cheltuielilor de transport/abonamentelor de transport a elevilor/cadrelor didactice (U.A.T.O. Nucet - 16 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 17 mii lei, U.A.T.C. Derna - 3 mii lei, U.A.T.C. Curățele - 2 mii lei);
- efectuarea de plăți nelegale reprezentând decontarea cheltuielilor cu serviciile de telefonie (U.A.T.C. Tulca - 22 mii lei, U.A.T.C. Sălard - 6 mii lei, U.A.T.C. Ceica – 4 mii lei U.A.T.C. Sâniob – 4 mii lei, U.A.T.C. Buduslău – 2 mii lei);
- decontarea nelegală a unor servicii de dezăpezire fără respectarea condițiilor impuse prin caietul de sarcini și reglementărilor legale în domeniu (U.A.T.J. Bihor - 44 mii lei);
- efectuarea de plăți nelegale și/sau nejustificate privind consumul de combustibil aferent autoturismelor și utilajelor din dotare (U.A.T.C. Tulca - 14 mii lei, U.A.T.C. Sâniob – 6 mii lei, U.A.T.C. Căbești - 1 mii lei);
- efectuarea unor cheltuieli din fonduri publice care exced prevederilor normelor financiare pentru activitatea sportivă (U.A.T.C. Aștileu - 10 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 10 mii lei, U.A.T.C. Sâniob – 4 mii lei)
- decontarea nelegală a taxei pentru depozitare deșeuri fără întocmirea documentelor justificative (U.A.T.M. Oradea – 55 mii lei);

➤ efectuarea de cheltuieli pentru activități care nu au legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile entității/fără documente justificative și peste limitele legale (U.A.T.C. Borș - 214 mii lei, U.A.T.O. Vașcău - 48 mii lei, U.A.T.O. Nucet - 20 mii lei, U.A.T.C. Curățele - 65 mii lei, U.A.T.C. Remetea - 32 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 17 mii lei, U.A.T.C. Biharia - 16 mii lei, U.A.T.C. Sâniob - 4 mii lei, U.A.T.C. Căbești - 3 mii lei, U.A.T.C. Lugașu de Jos - 5 mii lei, U.A.T.C. Sântandrei - 1 mii lei, U.A.T.C. Vișoara - 1 mii lei);

➤ decontarea nelegală/nejustificarea serviciilor de salubritate stradală (U.A.T.M. Marghita - 109 mii lei, U.A.T.C. Aștileu - 8 mii lei);

➤ efectuarea unor cheltuieli din fonduri publice care exced prevederilor normelor financiare care reglementează finanțarea unităților de cult (U.A.T.J. Bihor - 6 mii lei, U.A.T.C. Curățele - 35 mii lei);

➤ efectuarea de plăți pentru lucrări de reparații curente decontate pe bază de documente justificative care nu reflectă realitatea (U.A.T.C. Tulca - 26 mii lei, U.A.T.C. Borș - 11 mii lei, U.A.T.C. Tileagd - 3 mii lei, U.A.T.C. Vișoara - 1 mii lei);

Abateri reținute la cheltuieli de capital

Principalele abateri de la legalitate și regularitate identificate se referă la:

➤ efectuarea de plăți nelegale prin înscrierea în situațiile de plată a unor cantități de lucrări mai mari decât cele real executate sau lucrări neexecutate (U.A.T.J. Bihor - 57 mii lei, U.A.T.M. Oradea - 38 mii lei, U.A.T.C. Tileagd - 285 mii lei, U.A.T.C. Tulca - 100 mii lei, U.A.T.C. Criștioru de Jos - 169 mii lei, U.A.T.C. Spinuș - 83 mii lei, U.A.T.C. Lugașu de Jos - 63 mii lei, U.A.T.C. Sălard - 40 mii lei, U.A.T.C. Borș - 27 mii lei, U.A.T.C. Curățele - 36 mii lei, U.A.T.C. Boianu Mare - 33 mii lei, U.A.T.C. Dobrești - 17 mii lei, U.A.T.M. Marghita - 16 mii lei, U.A.T.O. Ștei - 28 mii lei, U.A.T.C. Ceica - 19 mii lei, U.A.T.C. Sântandrei - 18 mii lei, U.A.T.C. Remetea - 17 mii lei, U.A.T.C. Diosig - 16 mii lei, U.A.T.C. Biharia - 9 mii lei, U.A.T.C. Cherechiu - 8 mii lei, U.A.T.C. Câmpani - 7 mii lei, U.A.T.C. Vișoara - 6 mii lei, U.A.T.C. Sâniob - 6 mii lei, U.A.T.C. Cefa - 4 mii lei, U.A.T.C. Lăzăreni - 3 mii lei, U.A.T.C. Aștileu - 2 mii lei, U.A.T.C. Buduslău - 2 mii lei);

➤ efectuarea de plăți nelegale urmare cuprinderii în situațiile de plată a unor cote de contribuții datorate de angajator/prețuri unitare mai mari decât cele cuprinse în oferta financiară (U.A.T.M. Oradea - 70 mii lei, U.A.T.M. Marghita - 16 mii lei);

➤ efectuarea de plăți nelegale ca urmare a modificărilor salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată în domeniul construcțiilor (U.A.T.O. Ștei - 28 mii lei, U.A.T.C. Biharia - 189 mii lei, U.A.T.C. Diosig - 53 mii lei, U.A.T.C. Tileagd - 21 mii lei, U.A.T.C. Dobrești - 19 mii lei, U.A.T.C. Remetea - 18 mii lei, U.A.T.C. Curățele - 16 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 10 mii lei, U.A.T.C. Sălard - 8 mii lei, U.A.T.C. Borș - 1 mii lei);

➤ efectuarea de plăți nelegale pentru prestări servicii/lucrări neefectuate urmare acceptării la decontare a unor sume mai mari decât valoarea contractului (U.A.T.M. Oradea - 28 mii lei, U.A.T.C. Sâmbăta - 50 mii lei, U.A.T.C. Derna - 25 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 21 mii lei);

Abateri reținute privind domeniul achizițiilor publice

În ceea ce privește domeniul achizițiilor publice, în urma analizei informațiilor apărute în principalele publicații din mass-media și în procedurile de achiziție publică, publicate în sistemul electronic al achizițiilor publice, coroborate cu informațiile obținute de pe site-urile entităților publice și de pe portalul FOREXEBUG al Ministerului Finanțelor Publice, raportate la prevederile legale în domeniul achizițiilor publice și al finanțelor publice, s-au identificat o serie de abateri de la legalitate după cum urmează:

➤ nerespectarea prevederilor legale cu privire la derularea procedurii de atribuire și administrare a contractelor de achiziție publică (U.A.T.M. Oradea, U.A.T.M. Marghita, U.A.T.C. Spinuș, U.A.T.C. Aștileu, U.A.T.C. Căbești);

➤ alegerea incorectă a procedurii de achiziție, fără respectarea pragurilor valorice prevăzute de lege (U.A.T.C. Biharia);

➤ nerespectarea prevederilor legale ale entității privind obligația de a transmite în S.I.C.A.P. o notificare cu privire la achizițiile directe, grupate pe necesitate, care să cuprindă cel puțin obiectul,

cantitatea achiziționată, valoarea și codul CPV (U.A.T.J. Bihor, U.A.T.O. Vașcău, U.A.T.C. Căbești, U.A.T.C. Lugașu de Jos);

♦ Nerespectarea prevederilor legale privind acordarea și utilizarea conform destinațiilor stabilite a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor, precum și a altor forme de sprijin financiar din partea statului sau a unităților administrativ-teritoriale

➤ alocarea de fonduri din bugetul local pentru finanțarea activității unor asociații, fără respectarea cadrului legal privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general și fără prezentarea de documente justificative pentru întreaga sumă acordată beneficiarilor (U.A.T.O. Vașcău, U.A.T.C. Aștileu, U.A.T.C. Biharia, U.A.T.C. Borș, U.A.T.C. Viișoara, U.A.T.C. Buduslău);

➤ nerestituirea în termenul legal a subvențiilor acordate din Fondul pentru intervenție la dispoziția Guvernului pentru lucrările de refacere a infrastructurii locale afectată de calamitățile naturale (U.A.T.O. Vașcău - 22 mii lei);

♦ Nerespectarea prevederilor legale privind formarea și gestionarea datoriei publice locale contractarea împrumuturilor, rambursarea ratelor scadente ale acestora și plata dobânzilor aferente

➤ neconducerea Registrului de evidență a garanțiilor locale, precum și neefectuarea publicității datoriei publice (U.A.T.C. Tulca);

➤ neconstituirea fondului de risc pentru acoperirea riscurilor financiare care decurg din garantarea unor împrumuturi (U.A.T.M. Oradea - 2 mii lei);

➤ nerespectarea în totalitate a prevederilor referitoare la contractarea și raportarea datoriei publice locale (U.A.T.C. Tulca);

♦ Nerespectarea prevederilor legale privind vânzarea, transmiterea fără plată și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesionarea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale, concesiuni de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune

➤ neorganizarea evidenței informațiilor cu privire la desfășurarea procedurilor de concesionare/derularea contractelor de concesiune/inchiriere de bunuri proprietate publică (U.A.T.C. Sâniob, U.A.T.C. Lugașu de Jos, U.A.T.C. Viișoara, U.A.T.C. Buduslău);

➤ neînregistrarea înregistrarea eronată în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a tipului proprietății și/sau a dreptului real de închiriere/ concesiune în cazul bunurilor care aparțin domeniului public/privat (U.A.T.C. Aștileu, U.A.T.C. Sâniob);

➤ nestabilirea, neînregistrarea și neîncasarea veniturilor din chirii, concesiuni precum și a penalităților contractuale în cazul nerespectării termenelor de plată (U.A.T.C. Curățele - 41 mii lei, U.A.T.C. Spinuș - 32 mii lei, U.A.T.C. Borș - 19 mii lei, U.A.T.C. Mădăras - 14 mii lei, U.A.T.C. Lugașu de Jos - 4 mii lei, U.A.T.C. Diosig - 1 mii lei, U.A.T.C. Ceica);

➤ nestabilirea și neurmărirea încasării redevenței datorate pentru bunurile proprietate publică concesionate/necalcularea penalităților de întârziere pentru neachitarea ori achitarea cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesionari/chiriaș (U.A.T.J. Bihor - 2.163 mii lei, U.A.T.O. Vașcău, U.A.T.C. Spinuș - 31 mii lei, U.A.T.C. Sălard - 14 mii lei, U.A.T.C. Dobrești, U.A.T.C. Mădăras, U.A.T.C. Borș);

Analiza abaterilor de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale relevă faptul că producerea acestora este rezultatul unei interpretări și aplicări eronate a prevederilor legale în domeniul salarizării personalului din administrația publică locală, a prevederilor legale referitoare la achizițiile publice de servicii și lucrări de investiții.

Întrucât la nivelul unităților administrativ-teritoriale nu sunt întocmite programe de investiții publice predictibile din punct de vedere al surselor de finanțare, lucru ce favorizează angajarea

cheltuielilor fără surse sigure de finanțare, întârzieri în efectuarea plăților și generarea de penalități de întârziere.

O cauză majoră care favorizează producerea unora dintre aceste abateri o reprezintă exercitarea unei activități necorespunzătoare de către managementul entității, în sensul că nu au fost luate măsurile necesare pentru elaborarea, implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern/managerial, inclusiv a procedurilor formalizate pe activități. De asemenea, se remarcă stabilirea inadecvată a atribuțiilor și responsabilităților compartimentelor funcționale, precum și a personalului, acestea nefiind întotdeauna bine precizate prin regulamentele interne sau prin fișa postului, precum și lipsa de pregătire a personalului care asigură monitorizarea achizițiilor publice și urmărirea derulării contractelor, inclusiv urmărirea celor de prestări servicii încheiate cu dirigenții de șantier.

Se constată încă situații, în special la comune, de neseparare a atribuțiilor și responsabilităților, fapt care are drept consecință implicarea, prin sarcinile de serviciu, în efectuarea operațiunilor supuse vizei pentru control financiar preventiv propriu, a persoanelor care o exercită.

Pentru înlăturarea cauzelor care au condus la crearea prejudiciilor sau la ineficiența alocării unor fonduri, prin măsurile dispuse și recomandările formulate, Camera de Conturi Bihor a apreciat că entitățile verificate trebuie să:

- identifice slăbiciunile sistemului de management, care pot afecta integritatea entității și implementarea eficientă a deciziilor de politică bugetară;

- acorde o atenție deosebită acelor domenii de cheltuieli, pentru care s-au identificat nivele ridicate de riscuri și erori de management public;

- asigure respectarea întocmai a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice în privința: planificării achizițiilor publice, inițierii și lansării procedurilor legale de achiziție, derulării și finalizării procedurilor de achiziție publică și administrării contractelor de achiziție publică, obținerii celei mai bune valori în angajarea fondurilor publice, întotdeauna considerate ca fiind insuficiente în raport cu necesitățile;

- fundamenteze corect cheltuielile bugetare – în strictă corelare cu gradul previzionat de încasare a veniturilor bugetare – prin elaborarea de politici publice în fiecare domeniu, evaluarea impactului bugetar și asigurarea unei monitorizări constante a efectuării cheltuielilor pe parcursul execuției bugetare;

În acest sens, se impune reanalizarea și îmbunătățirea activității de fundamentare a finanțării programelor/proiectelor, în concordanță cu atribuțiile legale ce revin autorităților administrației publice locale, cu prioritățile stabilite de acestea, în vederea funcționării lor în interesul colectivităților locale respective.

- cuprindă obiectivele de investiții și celelalte cheltuieli asimilate investițiilor, în programele de investiții anuale, anexe la buget, numai dacă, în prealabil, documentațiile tehnico-economice, respectiv notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor asimilate investițiilor au fost elaborate și aprobate potrivit dispozițiilor legale;

- asigure un control riguros al cheltuirii banului public și crearea condițiilor pentru utilizarea fondurilor publice în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate.

6. Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă

Cu privire la acest obiectiv, la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, orașelor și municipiilor s-au efectuat și verificări în legătură cu următoarele aspecte:

- cuprinderea în bugetul de venituri și cheltuieli a sumelor necesare finanțării următoarelor sectoare: gestionarea deșeurilor, infrastructură de mediu, conservarea și protecția mediului;

- asigurarea unei structuri cu atribuții în domeniul mediului și încadrat cu personal de specialitate;

- elaborarea de planuri și programe sectoriale pentru protecția mediului;

- existența unei strategii de reciclare, re folosire și de reducere a deșeurilor, precum și de evacuare a acestora;
- colectarea, selectarea, prelucrarea/valorificarea deșeurilor;
- efectuarea cheltuielilor privind protecția mediului, conform bugetului de venituri și cheltuieli aprobat, etc.

Concluzia generală rezultată din verificarea acestui obiectiv este că majoritatea unităților administrativ-teritoriale se limitează la respectarea acelor prevederi legale pentru care sunt prevăzute sancțiuni, nu acordă importanța cuvenită protecției mediului și îmbunătățirii condițiilor de muncă și viață ale cetățenilor, nu elaborează strategii și programe privind protecția mediului, nu angajează personal de specialitate, iar în fișele de post ale angajaților nu prevede atribuții în ceea ce privește mediul (gestionarea deșeurilor, raportări, etc.).

B. Informații legate de cazurile de aplicare a amenzilor contravenționale, de sesizare a organelor de urmărire penală

În anul 2022 nu s-au aplicat amenzi contravenționale entităților verificate și nu a existat nici un caz de sesizare a organelor de urmărire penală.

C. Considerații cu privire la punctul de vedere al entităților verificate în ceea ce privește abaterile și deficiențele consemnate în actele de control/audit

Toate misiunile de audit extern programate în anul 2022 la entitățile publice organizate la nivelul administrației publice locale au fost exercitate în condițiile prevăzute de Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice acestora, Codul de conduită etică și profesională a personalului Curții de Conturi.

Pe parcursul desfășurării acțiunilor de audit financiar, auditorii publici externi au prezentat reprezentanților entităților verificate abaterile de la legalitate și regularitate constatate, precum și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

O etapă importantă în derularea misiunilor de audit financiar, căreia atât auditorii publici externi, cât și conducerea Camerei de Conturi Bihor i-au acordat o atenție deosebită, a reprezentat-o concilierea constatărilor realizată în faza premergătoare finalizării raportului de audit financiar/de control.

Concilierea a presupus punerea de acord cu entitatea verificată a aspectelor reținute de către auditorii publici externi în urma efectuării acțiunilor de audit financiar, precum și analiza recomandărilor formulate pentru înlăturarea deficiențelor constatate. În general, conducerea entităților auditate și-a însușit abaterile prezentate de echipa de audit, în multe situații luând măsuri operative de remediere a neregulilor, fie prin corectarea erorilor existente în evidența contabilă, fie prin inițierea acțiunilor de recuperare a veniturilor suplimentare și a prejudiciilor constatate de auditorii publici externi.

Nu au existat situații când unele aspecte au rămas divergente.

IV. Concluzii și recomandări

Raportul privind finanțele publice locale pe anul 2021 la nivelul județului Bihor reflectă performanța gestionării fondurilor publice de către entitățile verificate, oferă o imagine de ansamblu asupra activității desfășurate de Camera de Conturi Bihor, cu privire la finanțele publice locale și reliefează contribuția adusă la consolidarea bunelor practici în administrarea fondurilor publice, precum și la implementarea corespunzătoare a legislației în domeniul financiar, contabil și fiscal.

În sinteză, concluziile desprinse în urma analizei constatărilor înscrise în rapoartele de audit întocmite la nivelul unităților administrativ-teritoriale se referă la următoarele:

O primă concluzie generală, care se desprinde din misiunile de audit desfășurate de Camera de Conturi Bihor, este aceea că entitățile publice manifestă o insuficientă preocupare pentru asigurarea acurateții datelor prezentate în situațiile financiare și în majoritatea cazurilor, managementul financiar nu este guvernat de buna gestiune economico-financiară, concluzie susținută de faptul că, conturile de execuție bugetară auditate la cei 37 ordonatori de credite nu au îndeplinit condițiile legale pentru acordarea certificatului de conformitate.

Bugetele de venituri și cheltuieli, întocmite în anul 2021, ca prim element al asigurării unei administrări eficiente, economice și eficace a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, nu au fost proiectate și elaborate prin analize temeinice, bazate pe date certe, atât din punct de vedere al resurselor financiare locale, cât și din punct de vedere al necesităților reale ale colectivității locale, afirmația fiind susținută de modificările frecvente ale prevederilor inițiale semnalate la toate entitățile auditate.

Auditorii publici externi au prezentat conducerilor entităților auditate importanța acestei etape a procesului bugetar recomandându-le acestora implementarea unor proceduri operaționale, prin care să se stabilească metodologia de fundamentare a veniturilor și a cheltuielilor bugetare, conform cu prevederile legale în materie, implicit realizarea inventarierii materiei impozabile în vederea fundamentării bugetului, astfel încât să se facă o evaluare corectă a tuturor veniturilor potențiale de realizat.

Elaborarea bugetelor de venituri și cheltuieli ale unităților administrativ teritoriale cuprinzând creșteri ale cheltuielilor de funcționare în detrimentul cheltuielilor de dezvoltare, diminuarea obiectivelor de investiții realizate din fonduri nerambursabile, finalizarea execuțiilor bugetare cu deficit și acoperirea acestuia din excedentele înregistrate în anii anteriori, sunt numai câteva dintre provocările la care unitățile administrativ-teritoriale vor trebui să găsească soluții pentru a asigura o dezvoltare durabilă cât și îmbunătățirea condițiilor de viață ale membrilor comunităților locale.

Gradul de acoperire a cheltuielilor din venituri proprii (inclusiv cote defalcate din impozitul pe venit) se menține la un nivel scăzut pe ansamblul bugetelor locale, cu toate acestea, autoritățile administrației publice locale nu folosesc pârghiile puse la dispoziție de lege pentru colectarea veniturilor de la contribuabili. Consecința directă a acestei atitudini este neasigurarea resurselor de finanțare a acțiunilor prevăzute prin buget și chiar prejudicierea bugetului local prin prescrierea dreptului de a mai acționa pentru recuperarea creanțelor bugetare restante. Aceste aspecte se regăsesc an de an, iar sumele neîncasate în termenele legale de la contribuabili se acumulează și se transformă în pagube pentru bugetul local.

În majoritatea cazurilor, entitățile verificate nu au organizat/implementat un sistem de control intern corespunzător, astfel încât aceste activități nu și-au atins scopul pentru care au fost instituite, respectiv evaluarea și îmbunătățirea eficienței și eficacității sistemului de conducere bazat pe gestiunea riscului, a controlului și a proceselor de administrare, nu au fost în măsură să ofere asigurări și consiliere conducerii pentru o mai bună administrare a veniturilor, a cheltuielilor publice și administrării patrimoniului.

De asemenea, entitățile sunt deficitare în modul de organizare și implementare a controlului financiar preventiv propriu și auditului intern, rolul acestora fiind apreciat, în cele mai multe cazuri, ca formal.

Una dintre problemele de actualitate constatate la majoritatea entităților verificate, este ineficiența utilizării fondurilor publice prin externalizarea serviciilor de elaborare a controlului intern/managerial în conformitate cu prevederile legale în vigoare, în special elaborarea procedurilor de sistem și a procedurilor operaționale.

Astfel, procedurile elaborate de către furnizorii de servicii sunt foarte complexe, nu sunt adaptate la activitățile și structura organizatorică a entității, la fluxul informațiilor și circuitul documentelor din entitate, nefiind un instrument de lucru util, ceea ce conduce în final la imposibilitatea implementării acestora și implicit la cheltuirea fondurilor publice în mod neeconomic și ineficient.

Există o slabă preocupare pentru procurarea și utilizarea unor aplicații informatice viabile unitare, dar și situații de neutilizare a tuturor soluțiilor informatice aferente celor procurate și implementate pentru conducerea evidenței financiar-contabile și fiscale, nestabilirea de persoane cu atribuții precise, lipsa de colaborare și comunicare manifestă la nivelul personalului de specialitate implicat în aceste activități, creează premisele stabilirii, evidențierii și raportării deficitare a veniturilor bugetare (inclusiv pentru urmărirea în vederea încasării acestora), și nu în ultimul rând, afectează conducerea evidențelor tehnic-operative și contabile și întocmirea situațiilor financiare.

Constatările privind încălcarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale cu referire la cazurile în care în anumite instituții publice verificate, nu există o evidență clară a bunurilor aparținând domeniului public și privat, a contractelor care afectează administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, denotă o lipsă de preocupare în ceea ce privește evidențierea și urmărirea contractelor de concesiune sau de închiriere a bunurilor din patrimoniul public și privat, de urmărire și încasare a veniturilor din concesiuni și închirieri.

Misiunile de audit financiar au evidențiat abateri și nereguli în activitatea financiară și fiscală a entităților verificate, care au cauzat unităților administrativ-teritoriale nerealizarea unor venituri proprii semnificative.

Deși managementul a înlăturat punctual unele dintre deficiențele constatate cu ocazia misiunilor efectuate pentru perioadele anterioare, în urma acțiunilor curente s-a constatat continuarea unor practici de cheltuire a resurselor publice și de administrare a patrimoniului cu nerespectarea principiilor bunei gestiuni financiare sau nedezevoltarea unor pârguri care să contribuie la identificarea și colectarea impozitelor și taxelor la termenele legale/în cuantumul legal.

Prejudiciile produse prin plățile nelegale efectuate pentru lucrări de investiții și reparații curente sunt datorate superficialității în ceea ce privește îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, activității deficitare a persoanelor angajate să asigure activitatea de dirigenție de șantier, angajați de către ordonatorii de credite pentru avizarea realității executării lucrărilor conform proiectelor, dar și lipsei de control din partea autorităților contractante asupra activității acestora. Ordonatorii de credite nu s-au îndreptat împotriva acestor specialiști, în cazul confirmării unor situații de lucrări nereale. De asemenea, entitățile verificate acceptă cu ușurință efectuarea unor lucrări suplimentare, fără o documentare prealabilă și atragerea răspunderii proiectantului.

Cu privire la îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entității, se observă că măsurile dispuse nu au condus la îmbunătățirea managementului entității, întrucât gradul de conformare al conducătorilor a fost relativ scăzut și multe dintre abateri au avut caracter de repetabilitate.

Totodată, se constată o intervenție scăzută sau chiar o lipsă de intervenție a autorităților sesizate, în special a autorităților deliberative, în remedierea abaterilor cu toate că prin atribuțiile și competențele conferite de lege trebuie să asigure ducerea la îndeplinire a măsurilor cuprinse în dispozitivul deciziilor.

De asemenea, este de remarcat atitudinea constructivă a unor ordonatori de credite care au înțeles necesitatea remedierii deficiențelor constatate, fiind luate, în acest sens, măsuri încă din timpul misiunii de audit financiar. În acest context, entitățile publice locale trebuie să aibă permanent în vedere importanța consolidării managementului financiar în cadrul unităților administrativ-teritoriale, un management orientat spre rezultate și performanță, sarcină ce revine atât ordonatorilor de credite/managerilor, cât și personalului din entitățile publice, adică celor care gestionează fondurile publice și care administrează patrimoniul public.

În vederea eliminării abaterilor/disfuncționalităților care au generat dificultăți în funcționarea eficientă a autorităților publice locale, rezultate în urma acțiunilor de audit desfășurate în perioada de raportare, se impune ca managementul entităților verificate:

- să asigure întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu normele și normativele legale, cu respectarea structurii și conținutului prevăzute de reglementările emise de Ministerul Finanțelor

Publice, reflectarea în contabilitate a operațiunilor economico-financiare derulate, în funcție de conținutul economic al acestora și cu respectarea principiilor și regulilor contabilității de angajament;

- să elaboreze proiectele bugetelor locale, pornind de la analiza modului de derulare a execuțiilor bugetare anterioare cu luarea în considerare a strategiilor de dezvoltare aprobate, cu detalierea concretă a finanțării unor programe cărora le sunt asociate obiective precise și indicatori de rezultate și eficiență;

- elaborarea sistemului de control intern, în special a procedurilor de sistem și a procedurilor operaționale, pornind de la necesitățile identificate la nivelul entităților și de la condițiile concrete în care se desfășoară activitatea, privind atât activitățile procedurabile, cât și structura organizatorică, fluxul informațiilor, politicile de comunicare, circuitul documentelor, etc., pentru ca aceste proceduri să fie clare, concise, implementabile, astfel încât să constituie un instrument de lucru util în cadrul entităților;

- să-și îmbunătățească activitatea de evaluare și de urmărire a modului de încasare a veniturilor bugetare pe parcursul execuției bugetare;

În acest context se impune ca autoritățile publice locale să asigure fundamentarea veniturilor bugetelor locale pe baza rezultatelor inventarierii anuale a materiei impozabile, realizarea unor baze de date cuprinzând toți contribuabilii, persoane juridice și fizice, implementarea unor sisteme informatice care să faciliteze urmărirea veniturilor fiscale la nivelul tuturor unităților administrativ-teritoriale din județ și verificarea sistematică la contribuabili, a realității datelor din declarațiile de impunere pentru identificarea materiei impozabile nedeclarate.

- să examineze periodic, prin organul deliberativ, gradul de colectare a veniturilor bugetare planificate, pe baza raportului întocmit de ordonatorul principal de credite și să stabilească măsurile ce se impun pentru urmărirea și încasarea creanțelor fiscale la termenele prevăzute de lege, inclusiv prin inițierea și aplicarea tuturor procedurilor de executare silită și, după caz, inițierea de măsuri legale în vederea stabilirii răspunderii juridice pentru recuperarea sumelor neîncasate, ca urmare a prescrierii dreptului de acțiune asupra acestora;

- organizarea corespunzătoare a compartimentelor de specialitate, având ca activitate impozitele și taxele locale, încadrarea acestora cu personal cu pregătire profesională corespunzătoare, care să contribuie la valorificarea mai completă a potențialului de venituri proprii privind evidențierea tuturor creanțelor și încasarea lor efectivă;

- să asigure respectarea întocmai a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice în privința: planificării achizițiilor publice, inițierii și lansării procedurilor legale de achiziție, derulării și finalizării procedurilor de achiziție publică și administrării contractelor de achiziție publică, obținerii celei mai bune valori în angajarea fondurilor publice, întotdeauna considerate ca fiind insuficiente în raport cu necesitățile;

- organizarea structurilor de control financiar preventiv, respectiv de audit public intern, conform normelor legale în vigoare și luarea măsurilor privind stabilirea operațiunilor și a documentelor supuse controlului, urmărindu-se ca certificarea conturilor de execuție bugetară și a bilanțurilor să se fundamenteze pe verificarea temeinică a realității și legalității operațiunilor contabile;

- să fundamenteze corect cheltuielile bugetare – în strictă corelare cu gradul previzionat de încasare a veniturilor bugetare – prin elaborarea de politici publice în fiecare domeniu, evaluarea impactului bugetar și asigurarea unei monitorizări constante a efectuării cheltuielilor pe parcursul execuției bugetare;

În acest sens se impune reanalizarea și îmbunătățirea activității de fundamentare a finanțării programelor/proiectelor, în concordanță cu atribuțiile legale ce revin autorităților administrației publice locale, cu prioritățile stabilite de acestea, în vederea funcționării lor în interesul colectivităților locale respective.

- efectuarea lucrărilor de inventariere generală, anuală a patrimoniului în conformitate cu reglementările legale în vigoare și înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor inventarierii;

- actualizarea inventarului bunurilor care alcătuiesc domeniul public al unităților administrativ-teritoriale, cu modificările intervenite în structura și valoarea acestora, aprobarea acestora de

autoritățile publice deliberative precum și evidențierea în contabilitate a modificărilor intervenite și asigurarea concordanței între informațiile existente în evidența contabilă cu cele din inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al unităților administrativ-teritoriale;

- prezentarea în ședințele publice ale autorităților deliberative a abaterilor de la legalitate și regularitate consemnate de către auditorii publici externi în actele de audit/control încheiate, analiza cauzelor și luarea măsurilor pentru eliminarea acestora în scopul reducerii frecvenței acestor nereguli în viitor, precum și creșterea gradului de conformare al autorităților publice locale la măsurile stabilite de către Camera de Conturi Bihor.

Recomandările formulate de Camera de Conturi Bihor și măsurile dispuse prin deciziile emise pentru înlăturarea abaterilor de la prevederile legale și normative în vigoare, a neregulilor și disfuncțiilor identificate de auditorii publici externi, sunt pentru autoritățile și instituțiile publice ale administrației locale și a celorlalte entități din subordinea acestora, instrumente prin care să-și îmbunătățească permanent activitatea de administrare a resurselor financiare proprii, să crească performanța utilizării acestora și, nu în ultimul rând, să aducă un plus de valoare în ceea ce privește managementul financiar.

Pornind de la cele expuse, precum și de la rolul instituției supreme de audit de a contribui la buna gestiune financiară a fondurilor publice și a patrimoniului public, de a furniza autorităților publice auditate rapoarte care conțin informații privind utilizarea și administrarea banilor publici în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, Camera de Conturi Bihor își va concentra atenția asupra celor mai frecvente și semnificative probleme și disfuncționalități identificate în procesul de audit, astfel încât în parteneriat cu entitățile publice auditate să contribuie la consolidarea managementului finanțelor publice la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

Recomandăm ordonatorilor principali și consiliilor locale ca în urma analizei rapoartelor de audit și a proceselor-verbale întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar să identifice cauzele care au condus la abaterile/erorile de la legalitate și regularitate constatate, la crearea prejudiciilor sau la ineficiența alocării unor fonduri, să adopte hotărâri care să înlăture posibilitatea producerii de pagube și să asigure utilizarea resurselor locale în condiții de maximă economicitate, eficiență și eficacitate.

Rezultatele acțiunilor audit desfășurate la fiecare entitate controlată/auditată sunt prezentate în fișele sintetice anexate la prezentul raport.

CAMERA DE CONTURI BIHOR

Sinteza
rezultatelor acțiunii de audit
desfășurate la Unitatea Administrativ-Teritorială Municipiul Oradea

1. **Denumirea acțiunii de audit efectuată:** audit financiar asupra contului anual de execuție bugetară
2. **Perioada efectuării acțiunii de audit:** 11 aprilie – 23 iunie 2022
3. **Informații sintetice privind indicatorii bugetari ai entității verificate**

mii lei

	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Încasări/ Plăți efectuate	% din prevederi inițiale	% din prevederi definitive
	1	2	3	4	5
A. VENITURI - TOTAL (1+2+3+4+5)	1.150.816	1.205.581	828.749	72,0	68,7
1. Venituri din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri	279.556	288.036	273.989	98,0	95,1
2. Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	253.038	277.037	271.825	107,4	98,1
3. Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	77.691	87.636	87.176	112,2	99,5
4. Subvenții de la alte nivele ale administrației publice	169.789	183.297	77.125	45,4	42,1
5. Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	370.742	369.575	118.634	32,0	32,1
B. CHELTUIELI - TOTAL (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13)	1.206.556	1.261.381	819.599	67,9	65,0
1. Cheltuieli de personal	74.471	72.213	70.972	95,3	98,3
2. Bunuri și servicii	136.243	148.479	131.408	96,5	88,5
3. Dobânzi	4.262	4.262	2.927	68,7	68,7
4. Subvenții	68.300	114.173	114.047	167,0	99,9
5. Fonduri de rezervă	200	101	0	0,0	0,0
6. Transferuri între unități ale administrației publice	20.704	21.996	21.191	102,4	96,3
7. Alte transferuri	63.733	62.369	40.601	63,7	65,1
8. Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	481.739	490.359	208.384	43,3	42,5
9. Asistență socială	26.063	26.281	25.893	99,3	98,5
10. Alte cheltuieli	20.572	26.433	22.490	109,3	85,1
11. Cheltuieli de capital	274.500	257.354	139.419	50,8	54,2
13. Operațiuni financiare	53.487	62.410	57.605	107,7	92,3
13. Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-17.718	-25.049	-15.338	0,0	0,0
C. EXCEDENT/DEFICIT (A-B)	-55.740	-55.800	9.150		

4. Structura și sumele estimate ale abaterilor constatate

mii lei

	Venituri suplimentare	Prejudicii	Abateri financiar- contabile
1. U.A.T.M. Oradea - activitatea proprie	277	191	32.275
2. Grădinița cu program prelungit nr. 54 Oradea	-	43	-
3. Colegiul Economic „Partenie Cosma” Oradea	-	-	-
Total sume	277	234	32.275

5. Principalele constatări

Obiectivele urmărite	Explicații succinte privind abaterea	Suma estimată a abaterii (mii lei)
Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	1. Nerespectarea prevederilor legale referitoare la înregistrarea în evidența contabilă a bunurilor de natura investițiilor finalizate și recepționate	27.590

	2.Neînregistrarea, neurmărirea și nerecuperarea creanțelor rezultate din contribuția municipiului Oradea la acoperirea costurilor lucrărilor de protejare și de intervenții asupra imobilelor situate în Ansamblul Istoric Urban.	4.069
Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele stabilite de lege	1.Nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea, în toate cazurile, a taxei pe clădiri/teren datorată de chiriași/concesionari pentru clădirile/terenurile proprietate a unității administrativ-teritoriale care au fost date în chirie/concesiune.	71
	2.Menținerea nejustificată în evidența separată a obligațiilor fiscale ale unor debitori declarați în stare de insolvabilitate deși aceștia au dobândit venituri urmăribile, declarate organelor fiscale.	257
	3.Acordarea eronată a scutirilor la plata impozitului pe clădiri în pentru imobilul din Parcul Traian nr. 1 reabilitat în cadrul Programului Multianual de reabilitare a fațadelor clădirilor situate în ansamblul urban - centrul istoric Oradea în baza Legii nr. 153/2011.	
	4.Calcularea eronată a impozitului în cazul clădirilor care au beneficiat de lucrări de reabilitare termică sau de reabilitare a fațadelor ca urmare a creșterii valorii imobilelor respective.	60
	5.Stabilirea eronată a impozitului datorat pe terenul intravilan cu destinația de folosință curți construcții.	10
	6.Stabilirea eronată a impozitului datorat pe clădirile nerezidențiale utilizate pentru activități agricole.	38
Calitatea gestiunii economico-financiare	1.Efectuarea de plăți pentru lucrări de investiții decontate pe bază de documente justificative care nu reflectă realitatea, respectiv acceptarea la plată și decontarea unor situații de lucrări care conțin cantități de lucrări mai mari decât cele real executate.	55
	2.Decontarea către executanții lucrărilor de investiții a taxei pentru depozitare deșeuri la halda ECO Oradea fără certificarea cantităților transportate cu documentele justificative impuse de prevederile legale în vigoare.	28
	3.Decontarea taxei de depozitare deșeuri din construcții cuprinsă în devizele de lucrări la tarife mai mari decât cele aprobate.	70
	4.Decontarea eronată a coeficientului de ajustare aplicat asupra valorii solicitate la plată pentru obiectivul de investiții „Achiziția unor lucrări în vederea finalizării investiției - Reparații capitale Bazin Olimpic Oradea”.	317
	5.Nerespectarea prevederilor legale cu privire la procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare pentru atribuirea contractului de achiziție publică a serviciului public de salubritate pentru prestarea activității de dezinsecție, deratizare și tratamente fitosanitare în Municipiul Oradea pentru perioada 24.06.2021 - 24.12.2021.	2
	6.Abateri referitoare la derularea procedurii de achiziție publică și la administrarea contractului de lucrări încheiat pentru proiectarea și execuția lucrărilor de „Reamenajare Grădina Publică Dealul Ciuperca”.	136
	7.Neconstituirea fondului de risc pentru acoperirea riscurilor financiare care decurg din garantarea împrumutului contractat de S.C. Administrația Domeniului Public S.A. Oradea.	40
	8.Nerespectarea cadrului legal privind darea în administrare a unor bunuri ce aparțin domeniului public sau privat al municipiului Oradea și nerealizarea integrală a veniturilor cuvenite bugetului local din taxa de administrare datorată de către Asociația pentru Promovarea Turismului din Oradea și Regiune.	
	9.Neconstituirea, în toate cazurile, a garanțiilor stabilite în	

	contractele de concesiune/închiriere încheiate. 10.Efectuarea de plăți pentru lucrarea de investiții „Design interior Grădiniță și Creșă Parc Industrial”, în cuantum mai mare decât cel real și legal datorat la Grădinița cu program prelungit nr. 54 Oradea.	43

6. Măsurile luate operativ de conducerea entității auditate pentru înlăturarea deficiențelor constatate

- au fost înregistrate în evidența contabilă corecțiile conturilor de active fixe și creanțe fiscale;
- s-a calculat taxa pe teren datorată și accesorii de întârziere aferente și au fost emise deciziile de impunere;
- obligațiile fiscale ale contribuabililor insolvariți identificați cu venituri au fost trecute din evidența separată în evidența curentă și au fost demarate procedurile legale de executare silită;
- plățile nelegale pentru lucrările de investiții au fost actualizate prin calcularea accesoriiilor de întârziere, au fost recuperate parțial iar operațiunile economico-financiare privind stabilirea și recuperarea prejudiciilor actualizate au fost înregistrate în evidența contabilă;
- Consiliul Local Oradea a aprobat constituirea fondului de risc pentru acoperirea riscurilor financiare ce decurg din garantarea finanțării rambursabile interne contractată de către S.C. Administrația Domeniului Public S.A. și comisionul de risc;
- a fost încasată taxa de administrare cuvenită din utilitățile refacturate aferente perioadei iulie 2021 – martie 2022 precum și majorările de întârziere aferente și s-a regularizat valoarea taxei de administrare cuvenită din chiriile încasate în anul 2021;
- a fost constituită garanția de către concesionar și înregistrată în evidența contabilă;
- plățile nelegale pentru lucrările de investiții la Grădinița cu program prelungit nr. 54 Oradea au fost actualizate prin calcularea accesoriiilor de întârziere, au fost recuperate parțial iar operațiunile economico-financiare privind stabilirea și recuperarea prejudiciilor actualizate au fost înregistrate în evidența contabilă.

7. Opinia de audit: contrară

8. Măsurile dispuse și recomandările formulate de Camera de Conturi Bihor

I. Măsurile dispuse pentru înlăturarea neregulilor din activitatea financiar-contabilă și/sau fiscală controlată, conform prevederilor art. 43 lit. c) din Legea nr. 94/1992, republicată, și ale pct. 174 din Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum, și valorificarea actelor rezultate din aceste activități:

1. Extinderea verificării modului de înregistrare în evidența contabilă a obiectivelor de investiții în curs de execuție și a celor finalizate/recepționate, efectuarea corecțiilor care se impun și elaborarea unei proceduri de lucru cu privire la circuitul documentelor în baza cărora investițiile finalizate și recepționate se trec în categoria activelor fixe corporale.
2. Extinderea verificării modului de stabilire, înregistrare și urmărire a recuperării creanțelor rezultate din contribuția municipiului Oradea la acoperirea cheltuielilor ocazionate de executarea lucrărilor de protejare și de intervenții asupra imobilelor situate în Ansamblul Istoric Urban.
3. Extinderea verificării modului de calcul a taxei pe clădiri/terenuri datorată pentru clădirile/terenurile aparținând domeniului public al unității administrativ-teritoriale date în concesiune/închiriere/administrare/folosință unor persoane fizice/juridice, stabilirea diferențelor de taxe și a majorărilor de întârziere aferente, înregistrarea acestora în evidența contabilă și fiscală.
4. Extinderea verificării modului de acordare a scutirilor la plata impozitului pe clădire în cazul imobilelor reabilitate în cadrul Programului Multianual de reabilitare a fațadelor clădirilor situate în ansamblul urban - centrul istoric Oradea în baza Legii nr. 153/2011, modificată și completată de Legea nr. 146/2013 privind măsurile de creștere a calității arhitectural – ambientale a clădirilor, stabilirea diferențelor de impozite și a majorărilor de întârziere aferente, înregistrarea acestora în evidența contabilă și fiscală.

5. Extinderea verificării modului de calcul a impozitului pe clădiri în cazul imobilelor asupra cărora au fost efectuate lucrări de reabilitare termică sau de reabilitare a fațadelor care au determinat creșterea valorii imobilelor, stabilirea diferențelor de impozite și a majorărilor de întârziere aferente, înregistrarea acestora în evidența contabilă și fiscală.

6. Extinderea verificării modului de calcul a impozitului datorat pentru terenurile din categoria de folosință curți-construcții, încadrate eronat în extravilanul localității, stabilirea diferențelor de impozit și a majorărilor de întârziere aferente, înregistrarea acestora în evidența contabilă și fiscală.

7. Extinderea verificării modului de calcul a impozitului datorat pentru clădirile nerezidențiale încadrate eronat în extravilanul localității, stabilirea diferențelor de impozit și a majorărilor de întârziere aferente, înregistrarea acestora în evidența contabilă și fiscală.

8. Asigurarea respectării cadrului legal privind procedurile utilizate în vederea atribuirii contractelor de achiziție publică.

9. Extinderea verificării legalității contractelor de dare în administrare a bunurilor ce aparțin domeniului public sau privat al municipiului Oradea precum și a realității veniturilor din taxa de administrare datorată de către APTOR, stabilirea diferențelor și înregistrarea acestora în evidența contabilă.

10. Extinderea verificării tuturor contractelor de concesiune aflate în derulare la data de 31.12.2021, constituirea, înregistrarea și încasarea garanției potrivit clauzelor contractuale.

II. Măsuri dispuse potrivit prevederilor art. 33 alin.(3) din Legea nr. 94/1992, republicată, și ale pct. 174 din Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum, și valorificarea actelor rezultate din aceste activități:

1. Extinderea verificării realității și legalității situațiilor de lucrări plătite în anul 2021 pentru toate obiectivele de investiții în vederea identificării lucrărilor decontate în cantități mai mari decât cele real executate, stabilirea prejudiciului actualizat și a persoanelor răspunzătoare de crearea acestuia, luarea măsurilor legale de recuperare și virare pe destinațiile legale, înregistrarea în evidența contabilă, sintetică și analitică, a operațiunilor economico-financiare referitoare la calculul/recuperarea prejudiciului actualizat.

2. Extinderea verificării realității și legalității situațiilor de lucrări plătite în anul 2021 pentru toate obiectivele de investiții în vederea identificării cazurilor în care a fost decontată „taxa pentru depozitare deșeuri la halda ECO Oradea” fără certificarea cantităților transportate cu documentele justificative impuse de prevederile legale în vigoare, stabilirea prejudiciului actualizat și a persoanelor răspunzătoare de crearea acestuia, luarea măsurilor legale de recuperare și virare pe destinațiile legale, înregistrarea în evidența contabilă, sintetică și analitică, a operațiunilor economico-financiare referitoare la calculul/recuperarea prejudiciului actualizat.

3. Extinderea verificării realității și legalității situațiilor de lucrări plătite în anul 2021 pentru toate obiectivele de investiții în vederea identificării cazurilor în care a fost decontată taxă de depozitare deșeuri din construcții cuprinsă în devizele de lucrări la tarife mai mari decât cele aprobate, stabilirea prejudiciului actualizat și a persoanelor răspunzătoare de crearea acestuia, luarea măsurilor legale de recuperare și virare pe destinațiile legale, înregistrarea în evidența contabilă, sintetică și analitică, a operațiunilor economico-financiare referitoare la calculul/recuperarea prejudiciului actualizat.

4. Extinderea verificării modului de aplicare a coeficientului de ajustare a situațiilor de lucrări plătite în anul 2021 pentru toate obiectivele de investiții/reparații capitale, stabilirea prejudiciului actualizat și a persoanelor răspunzătoare de crearea acestuia, luarea măsurilor legale de recuperare și virare pe destinațiile legale, înregistrarea în evidența contabilă, sintetică și analitică, a operațiunilor economico-financiare referitoare la calculul/recuperarea prejudiciului actualizat.

5. Extinderea verificării realității și legalității situațiilor de lucrări plătite pentru proiectarea/execuția lucrărilor de „Reamenajare Grădina Publică Dealul Ciuperca” (instalații electrice și amenajare peisagistică), stabilirea prejudiciului actualizat și a persoanelor răspunzătoare de crearea acestuia, luarea măsurilor legale de recuperare și virare pe destinațiile legale, înregistrarea în evidența contabilă, sintetică și analitică, a operațiunilor economico-financiare referitoare la calculul/recuperarea prejudiciului actualizat.

6. Extinderea verificării realității și legalității situațiilor de lucrări plătite în anul 2021 pentru obiective de investiții în vederea identificării lucrărilor decontate în cantități mai mari decât cele real

executate, stabilirea prejudiciului actualizat și a persoanelor răspunzătoare de crearea acestuia, luarea măsurilor legale de recuperare și virare pe destinațiile legale, înregistrarea în evidența contabilă, sintetică și analitică, a operațiunilor economico-financiare referitoare la calculul/recuperarea prejudiciului actualizat la Grădinița cu program prelungit nr.54 Oradea.

